

# ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ

Національний університет «Острозька академія» – наступник першого вченого навчального закладу східнослов'янських народів – Острозької слов'яно-греко-латинської академії. Заснована академія у 1576 році князем Василем-Юстинином Острозьким. Велику суму коштів на розбудову академії надав його племінник – князь Галицький Острозький. В основу діяльності Острозької академії було покладено традиції для середньовічної Європи, однак цілком незвично для українського шкільництва, викладали семі вільних наук (граматику, риторику, де-



Жовтень,  
2012 року,

№ 2 (9)

анонс

**Бердичів здавна вважався могутнім культурним центром. Приїхавши в це старовинне місто, вам неодмінно запропонують відвідати «бердичівські фортеці», що передають історичний дух минулих століть. Вони ефектно височіють на крутих схилах... «Острозька Академія» запрошує на екскурсію в давній Бердичів на стор. 4 ⇒**

анонс

**Рубрика «Будь ласка, знайомтеся!» знову рада допитливим та комунікабельним читачам. На сторінках нашої рубрики ви уже познайомилися з багатьма успішними випускниками, яких любить та цінує наша академія. Всі вони екстраординарні особистості з цікавими життєвими позиціями та пріоритетами. Дізнайтеся, з ким ми познайомимо вас сьогодні, на стор. 6 ⇒**

анонс

**«Всі хвороби від нервів». Яке скептичне ставлення викликає ця фраза, чи не так? Насправді ж вона має певне підґрунтя. Не так давно було виявлено, що приблизно 70 % людських хвороб має психологічне походження.**

**Психологічне зумовлення тілесних захворювань має назву психосоматика. Психосоматика як напрям сучасної наукової психології почала розвиватися нещодавно. Детальніше про такий «модерний» розділ психології читайте на стор. 9 ⇒**

І хоча навчальний рік вже набирає з усіх сил обертів: починаються практичні заняття, контрольні роботи, підготовка до сесії, – але багато хто залишається досі під враженням яскраво проведеного літнього сезону. «Це літо було найкращим», – можна прочитати у статусах студентів у соціальних мережах. Хтось їздив за кордон, хтось працював і заробив собі на новий телефон, а дехто все літо «смажився» на сонці і тепер хизується своєю «шоколадною» шкірою.

Літо – час, коли можна реалізувати досі нерезалізовану мрію чи просто просидіти за комп'ютером у пошуку нових знайомств чи можливостей. Найцікавішим, іноді, найабсурднішим, моментом із своїх літніх канікул діляться з нами студенти Острозької академії у своїй відповідях на запитання:

## «ЯКИЙ ЛІТНІЙ «КАЗУС» ЗАПАМ'ЯТАВСЯ ВАМ НАЙБІЛЬШЕ?»



– Найбільше запам'яталася поїздка з групою на Дністер, де ми проводили археологічні розкопки. Під час робіт нас ледве не затопило у ямі, адже почала набиратись вода. Пізніше воду зупинили і ми вибрались звідти.

*Руслан Братанець,  
факультет міжнародних відносин*



– Мої друзі придумали креативний спосіб прощання із кожним перед від'їздом на навчання. Мене проводили запуском у повітря кульки з побажаннями всього найкращого у новому навчальному році. Це все відбувалося прямісінько перед автобусом. Усе містечко стежило за таким своєрідним дійством.

*Андріана Волошина, Інститут права ім. І. Малиновського*



– Цього літа у Карпатах я познайомилася із дуже симпатичним песиком на ім'я Довбуш. Він уміє шукати гриби, що дуже нас здивувало. Завдяки йому ми привезли додому чималу корзину боровиків.

*Катерина Піраник,  
гуманітарний факультет*



– Цього літа я відвідала Німеччину. Найбільше запам'яталася пригода, коли ми з дівчатами в неділю вирішили купити продукти, адже холодильник на той момент був порожній. Ми дуже здивувалися, що усі магазини зачинені. Тоді один німець пояснив нам, що в неділю в них офіційний вихідний день абсолютно всюди. Тому вийшло, що ми даремно йшли пішки 3 кілометри до магазину, а потім ще таку ж відстань назад.

*Наталія Гадайчук, економічний факультет*



– Я була на Франко-фесті у Коломиї. Отримала там багато емоцій та драйву. Але найбільше, мабуть, запам'яталося, коли біля нашого намету прямісінько у калюжу всівся чоловік. Він тримав у руках гітару, книжку і голуба. Ми спочатку не могли зрозуміти, що відбувається. Також цей дивак сказав, що не буде відповідати на жодні запитання, доки не почує вартого відповіді. Пізніше ми зрозуміли, що це справді начитана та розумна людина.

*Христина Мартинюк, факультет романо-германських мов*

*Підготували Ірина БРОХ, Вероніка ПАХОЛЬЧАК*



## ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ ВІДСВЯТКУВАЛА ПОВНОЛІТТЯ

### 18 РОКІВ З МОМЕНТУ ВІДРОДЖЕННЯ ТА 436 РОКІВ – З ЧАСУ ЗАСНУВАННЯ

Сучасна Острозька академія продовжує примножувати кращі освітні традиції своєї попередниці, виховуючи не просто висококваліфікованих фахівців, а щирих патріотів та провідників української нації. Гасло університету – «Сучасна освіта – кризь досвід століть». Відтак за порівняно невеликий період своєї новітньої історії Острозька академія здобула неабиякий авторитет не лише в Україні, а й за кордоном. Її постійно відвідують відомі громадсько-політичні та культурні діячі, високопосадовці. Для них академія стала своєрідною «Меккою».

Традиційно день народження Острозької академії проходить у колі близьких друзів, партнерів та всіх, хто стояв біля витоків її відродження. У цей святковий день Острозька академія щороку перетворюється на пасіку з факультетськими вуликами, бджолами та ярмарком. Цього року студенти провели акцію «Моя мова жива!»: флеш-моб «436 імен Острозької академії», «Милозвучно українською» та «Відкритий мікрофон».

За 18 років Острозькій академії, тримаючи високу планку, вдалося досягти багато, а скільки, сподіваємося, ще вдасться! Пропонуємо нашим читачам найцікавіші факти, які відбулися в університеті за цей період:

Випускниками Острозької академії стали 2906 людей.

Вчений Рафаїл Турконяк переклав Острозьку Біблію українською мовою.

Ректор університету Ігор Пасічник став лауреатом Державної премії України в галузі архітектури за реалізацію етапу відродження Національного університету «Острозька академія» – співавторство у проекті створення першої в Україні віртуальної бібліотеки.

Острозька академія здобула членство у Європейській асоціації університетів.

Науковці НаУОА видали широкоформатне ен-

циклопедичне видання «Острозька академія XVI-XVII ст.».

В Острозькій академії відкрилася підземна мистецька галерея, де колись функціонував монастир монахів-капуцинів.

Острозькій академії подружжя Гайдуків подарувало оригінал Острозької Біблії (1581 р.)

На території університетського подвір'я встановили пам'ятник першому спудеєві Східної Європи.

В Острозькій академії функціонує єдина в Україні лабораторія перекладу сакральних текстів.

Науковець Острозької академії Михайло Якубович здійснив повний переклад Корану українською.

На kortах університету, які відповідають найвищим стандартам, щоліта проводяться тенісні турніри міжнародного рівня.

В академії функціонує регіональний ресурсний центр вивчення іноземних мов.

Міжнародний трейд-клуб лідерів торгівлі в Парижі нагородив Острозьку академію 27 міжнародним призом «За якість».

Ученими Острозької академії Петром Краляком, Михайлом Якубовичем та Віталієм Щепанським досліджено й опубліковано праці видатного польсько-українського вченого Яна Лятоса (1539-1608), який з 1598 р. до 1602 р. проводив перші систематичні астрономічні спостереження на території України, зокрема в Острозі.

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення надати Острозькій академії статус самоврядного (автономного) дослідницького національного вищого навчального закладу.

Указом Президента України ректору академії, професорові Ігорю Пасічнику присвоєно звання Героя України за визначні особисті заслуги перед Україною у збереженні та примноженні національної освітянської спадщини.

*Олексій КОСТЮЧЕНКО*

## ENERGIZER

ПРОГРАМА ІМЕНІ ЖАНА МОНЕ:  
ЩО МИ ЗНАЄМО ПРО ЄВРОПЕЙСКУ ІНТЕГРАЦІЮ?

Останнім часом багато говорять про різноманітні програми для студентів. Але всі забувають про величезну кількість міжнародних програм для університетів та викладачів. Такою є програма імені Жана Монне, створена в 1990 році за ініціативи ЄС. Названа вона на честь першого президента Вищого органу Європейської спільноти вугілля і сталі.

Це одна із освітніх програм Європейського Союзу, мета якої полягає в підвищенні рівня знань та поінформованості суспільства в ЄС і поза його межами з питань європейської інтеграції через стимулювання викладання, дослідницької діяльності з європейської інтеграції, зокрема стосунків ЄС з іншими країнами, та міжклубського та міжкультурного діалогу. Починаючи з 2007 року програму Жана Монне інтегровано в більш загальну Програму навчання впродовж життя (Lifelong Learning Programme) нарівні з такими освітніми програмами, як, наприклад, Еразмус Мундус.

Учасниками можуть бути університети, які акредитовані в своїй країні, або об'єднання науковців, викладачів. Сьогодні в програмі беруть участь 68 країн із 5 континентів.

Програма має три основні завдання:

1. Поширення знань про процеси європейської інтеграції, підвищення рівня поінформованості шляхом заохочення університетів, факультетів, викладачів викладати курси з питань європейської інтеграції та проведення досліджень;

2. Створення науково-теоретичних дискусій та громадських обговорень щодо сучасних феноменів європейської інтеграції, їхнього пояснення та шляхів вирішення за допомогою науково-практичних конференцій, дебатів, публічних дискусій.

3. Підтримка наукових університетів, асоціацій, що спеціалізуються на європейських питаннях.

Відбір проектів відбувається шляхом конкурсу, який проводиться в січні-лютому кожного року. Він координується Виконавчим агентством з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури (EACEA) за мандатом Європейської комісії. Відбір університетів для участі в програмі Жана Монне здійснюється централізовано в Брюсселі, що дозволяє застосовувати єдині критерії до відбору кандидатів з усіх країн. При відборі проектів академічне журі, до складу якого входять професори з різних університетів, здійснює оцінку академічної якості кожної поданої заявки, при цьому ключову роль відіграє саме якість поданих заявок. З огляду на це, Європейська комісія не може гарантувати позитивний результат відбору тої чи іншої заявки, але при цьому заохочує вищі навчальні заклади подавати проекти найвищої академічної якості.

Необхідно зазначити, що для країн і вищих навчальних закладів, у яких наразі немає достатнього рівня викладання в галузі європейської інтеграції, участь у Європейських модулях Жана Монне є найбільш логічним кроком для початку реалізації програми Жана Монне.

У рамках конкурсу бажаючі можуть подавати заявки на такі основні напрями:

• **Європейські модулі Жана Монне:** короткотермінові курси з питань європейської інтеграції, включаючи питання відносин ЄС з іншими країнами світу (обсягом не менше 40 навчальних годин на рік). Фінансується розробка та викладання короткотермінових курсів, спеціально розроблених для певних категорій громадян: студентів, учителів та інших громадян.

• **Професор/кафедра програми Жана Монне (Jean Monnet Chairs):** створення спеціальних викладацьких посад/кафедр для викладачів, що спеціалізуються на питаннях європейської інтеграції (розробляють і викладають нові курси, керують науково-дослідницькою роботою).

• **Професор програми Жана Монне Ad Personam:** гранти, що надаються: 1) визнаним професорам, які мають доведений досвід викладання та публікації; 2) досвідченим професорам, які тривалий час працюють у сфері європейської інтеграції, які підтвердили свою репутацію науково-дослідними проектами, публікаціями, а також виступили організаторами заходів з поширення інформації про Європейський Союз та пропагування європейських студій на постійній основі.

• **Європейські центри вдосконалення програми Жана Монне (Centers of Excellence)** – підтримка діяльності центрів, утворених на базі університетів, асоціацій, мереж; заохочення до об'єднання людських та інформаційних ресурсів задля проведення міждисциплінарних досліджень з питань європейської інтеграції та розповсюдження їх результатів через різноманітні роду медіа-ресурси та комунікативно-інформаційні заходи.

• **Підтримка асоціацій професорів і вчених, які спеціалізуються на питаннях європейської інтеграції:** фінансування асоціацій і мереж (юридичних осіб), які беруть участь у європейських студіях, заохочення їх до поширення результатів своїх досліджень, залучення до мережі нових членів, налагодження постійного діалогу із громадянським суспільством.

• **Підтримка інформаційної та дослідницької діяльності, пов'язаної з єв-**



ропейською інтеграцією: фінансування заходів, спрямованих на проведення міждисциплінарних досліджень і поширення знань, стимулювання академічної полеміки, активізація діалогу із громадянським суспільством через конференції, семінари, круглі столи, літні школи тощо.

• **Багатосторонні дослідницькі групи Жана Монне:** підтримка міжнародних дослідницьких колективів і дослідницьких продуктів, мета діяльності яких полягає у створенні інтегрованої академічної мережі зі спільним планом проведення досліджень і багатодисциплінарної взаємодії навчальних дисциплін, пов'язаних з європейською інтеграцією, а також поширення результатів міждисциплінарних досліджень через медіа та комунікативні заходи.

В Україні кожного року чимало університетів отримує матеріальну підтримку у програмі Жана Монне. Цього року з 207 проектів, які будуть фінансуватися, 5 – українські. Фінансування доволі суттєве, тому нашому древньому й водночас молодому університету потрібно задуматися, а чи не варто спробувати?

Підготував Сергій ЄВТУШОК

## ЗА КРОК ДО ЗАВТРА

## ПРО ВМІННЯ ПРАЦЮВАТИ З ІНФОРМАЦІЄЮ

Напевно, коли йдеться про документознавців, в уяві кожного другого студента Острозької академії постає така собі гарненька дівчина, яка завжди повинна бути одягнена в чорну спідницю до середини коліна, білу блузку й взуття на височезних підборах. Звісно, після закінчення університету вона обов'язково працюватиме секретаркою. Насправді це все лише стереотипи.

Більшість людей вважає, що будні фахівця з документознавства проходять за перебиранням папірців, перекладанням документів з одного боку стола на інший. Проте студенти кафедри «Документознавство та інформаційна діяльність» після закінчення навчального закладу можуть працювати в державних органах управління, інформаційних агентствах та інформаційно-аналітичних службах, у центрах науково-технічної інформації, в архівах, бібліотеках, у засобах масової інформації та психолого-аналітичних службах.

Гадаю, більше про цю спеціальність зможуть розповісти люди, які мають безпосередній стосунок до її існування.

**Оксана Прасюк, випусниця спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність», викладач:**

– Свого часу я чітко обрала для себе саме таку спеціальність, тому вступала лише на «Документознавство та інформаційну діяльність». Хоча тоді я ще не знала точно, що це таке. Я не думала, ким стану й де працюватиму, але чомусь була впевнена, що повинна навчатися саме тут. І, чесно кажучи, я про це не шкодую.

Документознавство не просто розглядає документ як матеріальний носій, як якусь офіційну папірку, на якій стоїть купа штампів. Насамперед, суть спеціальності – робота з інформацією, вміння отримувати, змінювати, використовувати й зберігати її.

Якщо Острозька академія – це більше, ніж навчальний заклад, то, мабуть, «Документознавство та інформаційна діяльність» – це більше, аніж просто спеціальність. Думаю, вона дає не стільки навички, скільки певний специфічний тип світогляду.

Як на мене, документознавці завжди дуже особливі. Вони вільнодумні, спокійні,

толерантні. Іноді мовчазні, але не тому, що їм немає чого сказати, а тому, що для самоствердження їм не потрібні зайві слова.

**Інна Васюк, студентка першого курсу спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»:**

– Взагалі, вступ у НаУОА був обміркованим, свідомим кроком. Обрала саме цей університет, бо вважаю, що навчаючись тут, я маю можливість отримати ґрунтовні знання й хорошу освіту. Зі спеціальністю теж визначилася, без вагань вибрала «Документознавство та інформаційна діяльність», адже сьогодні, в час, коли так

стрімко розвиваються інформаційні технології, розширюються економічні, політичні, культурні зв'язки України зі світовою спільнотою, все більше з'являється потреба у висококваліфікованих фахівцях з документознавства та інформаційних технологій. Як на мене, то ця спеціальність дуже багатогранна, відповідно, під час працевлаштування випускники мають з чого вибирати.

Загалом навчатися мені дуже подобається, в мене чимало хороших, позитивних емоцій та вражень.

**Марта Роздольська, студентка третього курсу спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»:**

– Що саме змусило обрати інформаційну діяльність, знають тільки вищі сили. Я просто не уявляла себе в ролі юриста, економіста, медика чи вчителя. Завжди любила щось неординарне та творче. І ось, я це знайшла. Я справді щаслива, що навчаюсь саме тут, в ОА, на факультеті політико-інформаційного менеджменту, на спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність». Саме цей осередок робить мене собою, тут я відчуваюсь комфортно. У нас найкращий в академії викладацький склад (справжні майстри своєї справи), та що тут говорити, викладачі – це вже наша сім'я.

Не гайте свій час! Будьте активними, адже студентські роки – це найсолідніша частинка нашого життя, тому їх необхідно провести грандіозно, так, щоб спогади викликали усмішку на ваших устах.

Юлія ПАСТУХ



## БРАТСТВО СПУДЕІВ



Цього року під час виборів голови Братства спудеїв найбільше голосів студенти Острозької академії віддали за Ігоря Штельмаха, студента 4 курсу спеціальності «Релігієзнавство». Формувати нову команду він розпочне на початку листопада. Хлопець планує залучити до співпраці щонайбільше ініціативних та відповідальних студентів.

Колектив газети «Острозька Академія» щиро вітає Ігоря із перемогою, бажає натхнення у роботі, нових перспективних звершень, цікавих робочих годин і взаєморозуміння зі студентами. Ми вирішили запитати у новообраного голови про перші враження та плани на майбутнє.

– Ігорю, як вважаєш, чого тобі не вистачило, щоб відріє від опонента був більшим?

– Думаю, що я мало працював із людьми. Студенти люблять, коли ти їм приділяєш увагу, постійно усміхаєшся, обіцяєш та обнадіюєш, а я віддаю перевагу ділу, а не слову, що, очевидно, й вплинуло на результат. Але як-не-як, я все-таки переміг і,

мабуть, найбільш позитивно на це вплинула моя трирічна робота в КВК, адже люди постійно бачили мої виступи, і це зіграло свою роль. Але, з іншого боку, багато хто скептично ставився до кандидатури, яка, мовляв, може грати в КВК та паралельно займатися такою серйозною роботою, як залучення братством.

– Розкажи про особливості твоєї програми.

У мене є дещо утопічна мрія – щоб кожен студент, який залишає стіни академії, ставав лідером. Тому велику увагу ми приділили саме самореалізації студентів та їхній активній діяльності. Ми робимо сайт, який об'єднуватиме факультети журналістики численних університетів України.

Також ми активно шукаємо виходи на такі бази відпочинку, як Буковель, Крим, Карпати, щоб студентам можна було туди з'їздити за найбільш вигідними цінами. Організуємо свій благодійний студентський фонд, який допомагатиме коштами спудеям, які цього найбільше потребують. Наприклад, в академії є дві дівчинки з дуже скрутним матеріальним становищем. Братство бере на себе відповідальність за оплату навчання кожної.

У планах – програма для ініціативних людей, які вміють розробляти проекти. І ще одна невідкладна мета – повністю підняти авторитет братства.

– А що в найближчих планах?

## ІГОР ШТЕЛЬМАХ: «УСПІШНІСТЬ РОБОТИ БРАТСТВА ЗАЛЕЖИТЬ ВІД СТУДЕНТСЬКОЇ ПОВАГИ ТА ПІДТРИМКИ»

– Після тижня самопідготовки на місце дошки братства спудеїв повісимо велику плазму, на якій розмішуватимемо цікаву та корисну для студентів рекламу. Ще братство зараз зайняте організацією візитівки, хочемо зробити цей день Днем 1 курсу, організувати вечірку у «Східній Брамі». Також у центральному корпусі до нового року плануємо підключити Wi-Fi, щоб кожен мав безкоштовний доступ до Інтернету.

– Планів і задумів багато, а як з їхнім фінансуванням?

– Думаю, ні для кого не секрет, що бюджет братства – 0,5% від спецфонду академії. Тому зрозуміло, що гроші є, ресурси є, а головне – правильно їх використати.

– Твоя команда вже сформована?

– Наразі команда у процесі формування, і моя мета – створити її з людей, які були б зацікавлені своєю діяльністю, які б могли об'єктивно оцінювати мою роботу, відверто казати, коли я щось роблю не так. Тому на початку листопада окремо для всіх курсів я проведу презентацію Братства спудеїв, і за певною схемою формуватиму команду.

– Команда командою, але ще чималу роль відіграють зв'язки.

– Зі зв'язками у нас теж все гаразд. Найголовніші – це Острозька районна державна адміністрація, на вищому рівні – можна звернутися і до облдержадміністрації, і до облради, налагоджені контакти з багатьма

молодіжними організаціями. А ще, як парадоксально не звучить, але половина студентського самоврядування – у КВК, тому чимало знайомств з'явилося саме завдяки цій діяльності.

– Що тобі найбільше подобається в людях?

– Люблю дисциплінованих людей, які точно знають, що вони хочуть і що їм для цього треба.

– А що не подобається у собі?

– Зізнаюсь, що поганий з мене оратор, а часом ще й дозволяю собі зайве сказати. Упродовж літа я наполегливо працював над собою, проте, очевидно, ще треба відшліфувати мовлення та терпіння. А ще дуже часто керуюсь емоціями, що не припустимо для будь-якого лідера, тому вчусь контролювати емоції. І головне, що не подобається, це те, що я став менше усміхатися, на що жаліється багато друзів, тому над цим теж працюю.

– І на завершення... Що ти можеш побажати студентам Острозької академії?

Ніколи не розраховуйте на чийсь допomoгу. Що б ви не робили, намагайтеся робити це самостійно, зважаючи на свої сили та можливості. А те, яким чином ви підкорюватиме вершини, залежить від вашої совісті. Головне – знайти себе, займатися своєю справою й отримувати від цього задоволення!

Розмовляла Мар'яна РОСОЛОВСЬКА

## КАНАДА. СВІТ. МОЛОДЬ

## ЯКИМИ БАЧАТЬ НАС КАНАДЦІ ПЕРЕД ВІДВІДИНАМИ УКРАЇНИ?

### Топ-5 стереотипів про українців від канадських учасників обмінної програми «Canada. World. Youth/ Health Core»

У світі існує так само багато стереотипів стосовно України, як і в наших співвітчизників про світ. З'ясуємо передусім, як формується стереотип. Насправді формула тут дуже проста – у два кроки. Першим буде неперевірене твердження – на рівні чуток, пліток. Далі йде узагальнення – крок два, після якого вже можливе існування у свідомості людей закоренілого стереотипу. Як ця формула працює у повсякденному житті? Дуже просто!

#### 1. ВСІ УКРАЇНКИ – БЛАКИТНООКІ БЛОНДИНКИ.

Моя «каунтерпартка» Енн-Марі приїхала в Україну з твердим переконанням: усі наші дівчата без винятку – стрункі, високі, блакитноокі блондинки. Їй про це сказала подруга, друг якої спілкувалася з дівчиною з України, яка відповідала вищевказаним критеріям – неперевірена інформація. Якщо українська знайома друга подруги – високого зросту, худорлява з великими блакитними очима і білявим волоссям, то всі дівчата з України, мабуть, теж такі – узагальнення. Ось вам і новоспечений стереотип про типову українську дівчину. На жаль чи на щастя, я стала для неї яскравим підтвердженням цієї усталеної думки. Втім, яким здивуванням було те, що дівчата тут різних параметрів і з волоссям найширшого спектру кольорової гами, одним словом, на будь-який смак.

#### 2. УКРАЇНА – ЧАСТИНА РОСІЇ АБО ВСІ УКРАЇНЦІ – РОСІЙСЬКОМОВНІ.

Деякі канадці зізналися, що думали про Україну як про складову адміністративну територію Росії, адже пам'ятають з уроків історії тему «СРСР і 15 республік», серед яких була Україна. Дехто навіть був упевнений, що тут досі панує тоталітарний режим. Приємно було те, що все-таки деякі із з-заокеанських гостей «погуглили» в Інтернеті та були обізнані про незалежність нашої держави. Проте навіть на іноземних сайтах інформація про Україну не дуже точна. У рубриці «Поради очочим відвідати Україну» канадцам рекомендували перед поїздкою до нас вивчати російську мову як найбільш необхідну для спілку-

вання з українцями. Пробувши перших три дні в Україні, канадці були здивовані, що всі українські учасники розмовляють лише українською мовою і, незважаючи на те, що для деякого з них російська – рідна, виходили влітку на протестні акції проти прийняття мовного закону.

#### 3. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД – ДУЖЕ БІДНИЙ, А БІЛЬШІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЖИВЕ В СІЛЬСЬКИХ ХАТАХ.

Так думати була схильна переважна більшість канадських учасників програми. Однак, як виявилось, в Україні далеко не все так погано. У людей є та ж побутова техніка і те все найнеобхідніше для людської життєдіяльності, що й у Канаді. Дивно було іноземцям, що навпаки – навіть коли доводиться ледве зводити кінці з кінцями, українці намагаються виглядати багатшими, ніж є насправді. «Українці вибагливі до вбрання і люблять вишукано видягатися навіть без приводу», – коментує щодня бачене на вулицях Акпа Казалуак. Деяким учасникам поталанило жити у дуже пристойних, добре обладтованих апартаментах у Нетішині, відтак думки про бідні хати під стріхою відійшли десь далеко на задній план, тим паче, що такі навіть у селі знайти сьогодні важко. Інша річ, що в Канаді більшість населення може дозволити собі подорожі майже у будь-яку країну, а для українців – це задоволення за сфери нереального. Через те й вважають іноземці нас законсервованими, обмеженими у світогляді людьми, тому між нами й світом може бути така глибока прірва нерозуміння.

#### 4. УКРАЇНЦІ – НЕ ДУЖЕ ГОСТИННІ, НЕПРИВІТНІ, ПИХАТІ.

Це твердження мені здалося безглуздою нісенітницею, адже українці знані на весь світ своєю гостинністю та доброзичливістю. Тому я перепитала всіх учасників з Канади, чи справді вони так думають. На моє здивування відповідь була ствердною. Вони й самі не знають, де корені цього стереотипу, але часто чули таку думку від друзів та знайомих. В Україні цей стереотип було розбито на друзки(!): починаючи від вітання на нашій землі з калачем та рушниками до сімейної вечірки за великим святковим столом, турботи та підтримки від вже українських друзів.

#### 5. ПИРОГИ – ОСНОВНА ЇЖКА УКРАЇНЦІВ.

«Вареники – основна страва українців» – написано у французькомовному та англомовному виданні книги про Україну, яку деякі канадці придбали за 21 євро у книжковому Інтернет-магазині. Канадські учасники були приємно вражені різноманітністю української кухні та шоковані тим, наскільки українська їжа є нездоровою. Висококалорійні страви, багато смаженої їжі, наїдки, основними інгредієнтами яких, зазвичай, є картопля і мука, а ще й сало або смалець нерідко додають господарі. Не кожен канадський шлунок витримає такі навантаження української національної кухні. А ще канадцам незрозуміло й досі, як українським дівчатам при такому раціоні вдається залишатися стрункими.

Будучи в Україні, канадці розвінчують «привезені» стереотипи, але формують нові. Їм надзвичайно важко зрозуміти українські реалії. Моїм канадським друзям, напевно, ніколи не збагнути, чому у місті, в якому розташована атомна електростанція, увечері не горять ліхтарі, чому дівчата так відверто одягаються і накладають кілограми косметики, чому водій на автовокзалі просить пасажирів платити гроші не в касу, а йому, чому українці бідкаються матеріальними статками, а гостям накривають трьохповерхові столи з найсмачнішими наїдками. Цих сотні «чому?» почала я вже задавати й собі впродовж часу перебування в програмі, а раніше це все ж здавалося ніби звичними речами. Що ж, запрошуємо в українську реальність! Хоча насправді вона й не така похмура, якою бачать її канадці. Незважаючи на те, що ми тяжко працюємо й не завжди купуємо в магазині те, на чому так довго зупиняється погляд, ми завжди у хорошому гуморі і намагаємося знаходити позитив у таких ситуаціях, у яких здавалося б вже й немає світла в кінці тунелю.

Я надзвичайно ціную досвід, який набуваю в обмінній програмі, і можливість побачити українські проблеми через призму канадського світобачення. Це дає змогу багатовимірно розглянути ситуацію, на що ще місяць тому я була б неспроможна.

Ліна ТИМОЩУК

МАНДРУЄМО УКРАЇНОЮ

# БЕРДИЧІВСЬКІ МОНУМЕНТИ – СЛІД ДАВНЬОЇ ІСТОРІЇ



Бердичів здавна вважався могутнім культурним центром. Приїхавши в це старовинне місто, вам неодмінно запропонують відвідати монастир Босих Кармелітів, або, як кажуть місцеві мешканці, «бердичівську фортецю», яка передає історичний дух XVII століття. Вона ефектно височіє на одному із крутих схилів міста і втілює в собі всі риси, притаманні добі Бароко. Така вишукана архітектура приваблює справжніх поціновувачів мистецтва.

Для того, щоб достеменно знати всю історію побудови монастиря, починаючи від часу, коли заклали фундамент, до спорудження куполів, потрібно передусім дізнатися про діяльність ордену Босих Кармелітів. Отож, цей орден є одним з чотирьох основних жebraкуючих орденів католицької церкви. Кармеліти заснували чотири монастирі і використовували їх як центри для розповсюдження католицького віросповідання. Такі центри впливу діяли у Львові, Перемишлі, Кам'янці-Подільському і, звичайно ж, у Бердичеві. Датою заснування Бердичівської фортеці вважається 1627 рік, а її фундатором – Януш Тишкевич, воєвода київського краю. Він спорудив цю будівлю на знак вдячності за звільнення з татарського полону. Відомо, що височенні мури, якими милуються відвідувачі, розширили саме кармеліти. Цікавим фактом залишається і те, що в день урочистого освячення монастиря (1642 рік) до Бердичева привезли ікону Пресвятої Діви Марії, яка здавна відома у родині Тишкевичів своєю благодаттю. Завдяки такій знаковій події звичайна провінція набувала статусу економічного й культурного центру північного регіону.

У роки Національно-Визвольної війни фортецю частково зруйнували. Це було зумовлено тим, що військові сили воєводи Тишкевича почали чинити опір повсталим загонам Хмельницького. Кармеліти, тікаючи з Бердичева, вивезли з собою чудодійний образ Матері Божої до Львова. Цій іконі судилося пробути 73 роки у львівському монастирі сестер кармеліток босих, аж до відбудови її первинного місця перебування. Через деякий час її знову було вивезено до Любліна під час гайдамацького руху, а сам монастир служив притулком для заможної знаті. Потрібно також зазначити, що Папа Бенедикт XIV надіслав у 1754 році до Бердичівського костелу прикрашені коштовними діамантами золоті корони на чудовний образ і, зокрема, на захист від гайдамаків реліквії від легендарних святих воїнів Федора та Юрія.

Потрібно зазначити, що всі елементи будівлі, включаючи головний фасад, каплицю Розп'ятого Христа, годинникові вежі з ліхтарями та чотирикутні келії, зображені у доволі пишному стилі із властивим йому масивним обрамленням: по обидва боки брами, з внутрішнього боку східних фортечних мурів збудовано два прибрамних корпуси, поєднаних між собою вежею, яка стоїть над первісною брамою. Тому головним входом вважався проїзд у цій двоповерховій надбрамній вежі, накритій куполоподібним дахом з гербом ордену на верхівці. Досить велика кількість монументів епохи бароко прикрашає цю споруду, тому варто обов'язково відвідати костел і відчутти атмосферу урочистості, яка панує у його стінах.

Є у Бердичеві ще декілька вражаючих культових споруд. Наприклад, церкви святого Миколая (1910) та Свято-Троїцька церква (1836). Цікавим місцем у Бердичеві є старий єврейський цвинтар. Взагалі, історія цього міста тісно пов'язана із єврейським народом. Так, наприклад, у 1860 році з 54 тисяч бердичівців 50 тисяч були євреями. Під час II Світової війни більшість євреїв міста була знищена німцями. У повоєнні роки єврейське життя у місті не відновилося. Сьогодні у місті майже не залишилося представників цієї нації.

Увагу туристів привертає костел святої Варвари, що є вершиною майстерності місцевих архітекторів. Він був збудований за сприяння Варвари Радзивілл, яка надала фінансову підтримку. Цікавим є і те, що у радянський повоєнний час костел спершу пристосували під складське приміщення, а згодом приміщення культової споруди використовували під дитячу спортивну школу. Можна провести паралелі між ним і храмом преподобного Федора Острозького, адже у свій час ця будівля використовувалась радянською владою як спортзал при початковій школі. Не можна не залишити без уваги факт вінчання Оноре де Бальзака з Евеліною Ганською. Якщо бути точними, то саме 14 березня 1850 року о 7 годині ранку в ньому взяли шлюб відомий французький письменник-класик Оноре де Бальзак і місцева шляхтянка Евеліна Ганська. Щоб увіковічнити цю подію, тут відкрили меморіальну дошку на його честь. Це свідчить про неабияку авторитетність костелу. Він також відомий тим, що в 1824-1825 роках, перебуваючи при дворі князів Радзивіллів, юний Фредерік Шопен у костелі грав та навчався гри на струнних інструментах у професора Живного. Така насичена історія привертає багатьох туристів. Тож, перебуваючи у Бердичеві, не забудьте відвідати і побачити на власні очі славний монастир Кармелітів Босих та костел святої Варвари.



## ВАРТО ПРОЧИТАТИ

## СПРАВЖНЯ РЕВОЛЮЦІЯ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

АНДРІЙ СМІРНОВ РАДИТЬ СТУДЕНТАМ ПРОЧИТАТИ КНИГУ ПАВЛА-РОБЕРТА МАГОЧІЯ

У розпал практичних занять, модулів, семінарів студенти не те, що на розваги, а й на таке задоволення, як елементарне читання книг, часу не мають. Та все ж коли у когось й з'являється бажання зазирнути на бібліотечні полиці, важко не розгубитися серед різноманіття сучасної літератури. «Острозька Академія» вирішила запитати у викладачів, які книги варто прочитати передусім, щоб не просто стати компетентними у тій чи іншій сфері, а й піднятися на одну інтелектуальну сходинку вище.

Викладач історії Андрій Смирнов пропонує для пізнавального читання та водночас релаксації книгу Павла-Роберта Маґочія «Україна: історія її земель та народів». Історія цього дослідження дуже своєрідна. Спочатку воно не призначалося для читачів в Україні. Його перше (1996) та друге, суттєво доповнене та перероблене (2010), видання з'явилося англійською мовою з метою ознайомлення широкого загалу Північної Америки з багатим історичним минулим України. Вихід україномовної версії історії України здійснено завдяки спонсорській допомозі відомого бізнесменів, українців за походженням – Джеймса Темертея та Алекса Ровта. Книгу Маґочія вважають справжньою революцією в історії України в розумінні того, що це історія України як певної території з історіями усіх народів, що традиційно її заселяли і заселяють. Він змалював розвиток усіх народів і культур, які коли-небудь існували в країні.

У передмові до видання Павло-Роберт Маґочій пише: «У певному сенсі це перша історія України. Таке твердження може справді здатися дивним – або, можливо, претензійним. Дозвольте мені пояснити контекст. До-

тепер, по суті, всі наявні історії України мали помилку в назві, оскільки вони насправді є історіями українського народу – цілком виправданого суб'єкта історії, мого я додати, – але не історіями території, яку охоплює сучасна держава Україна. Саме у цьому значенні те, що Ви тримаєте в руках є першою історією, яка намагається змалювати розвиток усіх народів та культур, які коли-небудь існували в Україні. Я не стану стверджувати, що попередні історії уникали всіх, хто не є етнічними українцями. Однак здебільшого ці народи згадуються лише як чинники негативного впливу на етнічних українців. На відміну від вищезгаданих версій історії держави України, у нашій історії росіяни, поляки, євреї, карпаторусини, кримські татари, німці, румуни, греки поряд з іншими, що проживають на території України, розглядаються і розуміються як невід'ємна частина української історії, а не просто як супротивники етнічних українців у їх власній віковій боротьбі за національне виживання».

Як зазначає Андрій Смирнов, однією з цікавих особливостей цього видання є так зване «інтермецо» – архівні документи й уривки мемуарів, які повинні урізноманітнити науковий стиль видання, й 46 карт, створених автором власноруч. Також важливим для видавців було створити «обличчя» книги. У результаті тривалого пошуку співробітники видавництва переглянули багато картин вітчизняних художників, де центральні жіночі персонажі могли б символізувати Україну. Вибір зупинився на знаменитій картині Тараса Шевченка «Катерина».

Розмовляла Мар'яна РОСОЛОВСЬКА



## ПРО ЗВИЧКУ ЗАКОПУВАТИ ПРОБЛЕМИ ПІД ЗЕМЛЮ

НЬЮ-ЙОРКСЬКА ЛЬВІВ'ЯНКА, ПИСЬМЕННИЦЯ МАРІЯ ШУНЬ СПРОБУЄ ВРЯТУВАТИ ПОЛТВУ ЗА ДОПОМОГОЮ КНИГИ

Влітку мені пощастило побувати на багатьох літературних вечорах та зустрічах у будинку видавництва «Смолоסקип». Поціновувачі поетичного слова, зокрема верлібрів, не один раз мали нагоду почути, як творяться українські вірші за межами України. Письменниця з діаспори – нью-йоркська львів'янка, як її називають у літературних колах, – Марія Шунь уже 16 років мешкає в США, проте щороку приїжджає в рідний Львів, а також відвідує Київ та інші міста України. Вона – автор трьох поетичних антологій.

Ще до виходу стала відомою четверта антологія авторки, яка побачила світ у видавництві «Піраміда». Цю книгу давно обговорюють у літературних колах України, а особливо – Львова, адже вона присвячена львівській підземній річці Полтві, яка більше ніж 110 років править за міську каналізацію і за цей час перетворилася в суцільне болото. Надземну частину річки місцеві жителі закопали. «Відомо, що Полтва через Західний Буг впадає у Балтійське море, – говорить Марія Шунь. – Виходить, що Україна несе в Європу бруд, сміття, багноку... Чому українці настільки байдужі?».

Разом із Музеєм ідей письменниця впорядкувала книгу-розвідку «LeoПолтвіс», що збирала на своїх сторінках твори, присвячені цій річці. До речі, минулого року

з ініціативи Музею ідей і новоствореної міжнародної фундації River/Cities Platform було організовано конкурс плакатів «Врятуймо Полтву», за підтримки Eurocult створено документальний фільм про Полтву, проведено Міжнародну науково-практичну конференцію та семінар «Стан та перспективи Полтви». Цікаво, що Марія Шунь не лише підтримує літературну пам'ять про Полтву, а й пропонує численні проекти очищення й збереження водойми. Письменниця широ сподівається, що страшні екологічні реалії все ж примусять місцеву владу зробити правильні висновки.

Письменниця відома й своїми перекладацькими й етнологічними працями, а також антологі-

єю сучасних віршів. «Дві тонни найкращої молоді поезії» – це зібрання унікальних творів українських поетів-початківців, своєрідне узагальнення численних літературних вечорів, що відбувалися в різних містах України. За словами Марії Шунь, автори, чиї твори ввійшли до антології, – це сучасність української літератури.

Поетичний доробок самої Марії Шунь складається з трьох поетичних збірок, а також зібрання вибраних поезій – своєрідного підсумку роботи за багато років під назвою «Біяс». «Bias» у перекладі з англійської – центр тяжіння, налаштування на щось; метафорично – вічний бій людини зі світом. Українська мова у вер-

лібрах Марії Шунь тісно переплітається з окремими англійськими фразами та реченнями, щоденне українське життя письменниці зіставляє з американським, а урбаністичні настрої переростають у почуття:

Маленьке львів'янське серце  
Зігрівало собою  
Увесь Манхеттен  
І в ритмі аркану  
Заводило душі зірок  
На всеношну —  
Бути нічним казкам  
Чи ні? – На Лексингтон Авеню  
І 70-ть-якійсь там вулиці,  
Воно – як бездомна свіча  
Для усіх поетів,  
Що ніде не можуть пристати  
До своєї тіні, –  
То вона попереду них  
На сто років,  
То позаду на ціле смеркання  
Середньовіччя...  
Боже усіх вовків-собак  
валютного зоре – простору  
Над Лексингтон Авеню  
І усіх справедливих  
казкових завершень  
кожного діяння  
і починання  
Всіх поетів притульних  
чи безпритульних –  
Найвірніших твоїх підданих,  
Найсолодших коханців  
Райського дерева  
Меду та гіркоти, –  
Ти не зневажай мене теж  
Своїм знаком-увагою,

Я все одно  
Твій окличний знак –  
Твоя форма  
Серця всеношного,  
Що просить усіх  
Розвернутися Лицем  
До небесних Плеяд  
І обняти самих себе  
Як батька світу  
Чи сестру нічного світила...  
І ще одну казку сотворити  
Про небесний мед, до котрого  
Зась хмародерам-халдеям  
Чи натовпам діамантів,  
Розкиданих по тротуарах  
І жадних руках...

Поезію Марії Шунь у перекладі англійською цінують й американці. «На мої літературні вечори приходять багато вихідців із колишнього Радянського Союзу, які вже давно говорять тільки англійською. Їм, очевидно, цікавий погляд людини, що змогла зберегти зв'язок зі своєю Батьківщиною, на численні проблеми українців у США», – зазначила поетеса.

Після таких мистецько-літературних заходів українське суспільство мало би частіше замислюватися над тим, чому для людей, які формально вже не є українцями, добробут Батьківщини є важливішим, аніж для нас самих. Проблеми залишаються невирішеними – їх звикли закопувати під землю.

Юлія ЯРУЧИК



БУДЬ ЛАСКА, ЗНАЙОМТЕСЯ

## «У МЕНЕ Є МОЖЛИВІСТЬ ХОЧ ЯКОСЬ ВПЛИВАТИ НА СВІДОМІСТЬ ЛЮДЕЙ»

РОМАН РОМАНЮК ПРО МАГІЮ ОСТРОГА Й АГРЕСИВНУ ЗВЕРХНІСТЬ КИЄВА,  
СУЧАСНЕ ЖИТТЯ «ПЛИТИ» І ПРОБЛЕМИ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІХ ВИДАНЬ В УКРАЇНІ

Привіт усім! Рубрика «Будь ласка, знайомтеся!» знову рада допитливим та комунікабельним читачам. На сторінках нашої рубрики ви уже познайомилися з чималим списком успішних випускників, яких любить та цінує наша академія. Всі вони екстраординарні особистості з цікавими життєвими позиціями та пріоритетами. У кожного свої зацікавлення і схильності, проте свій оазис кар'єри почали планувати саме з лав нашої альма-матер.

Випускник Острозької академії, з яким ви сьогодні познайомитеся, ще будучи студентом, завжди намагався працювати над подальшим кар'єрним шляхом. Був одним із організаторів творчого об'єднання «ПЛИТА», збирав літературні вечори та видавав творчі збірки. Впевнена, його ім'я вам відоме, відтак, будь ласка, знайомтеся, Роман Романюк...

— *Романе, поділіться, будь ласка, своїми спогадами зі студентського життя. Пригадайте, чим Вас вразила Острозька академія, розкажіть про свій вступ на спеціальність «Літературна творчість»?*

— Найцікавішим, тим, що найбільше вразило мене в Острозі, був сам Острог. Я приїхав у це містечко на 15 тисяч людей, уже маючи досвід життя у 200-тисячному, асфальтованому, добре комунікованому місті, а тому навчання і, що головне, життя у місці, де пристойна цивілізація закінчується, щойно відійти у будь-якому напрямку три-чотири квартали, видавалися мені чимось сірим, тяжким і проблематичним. Проте сталося щось діаметрально протилежне.

Вступила у дію магія Острога, магія місця, де у метонімічній витяжці представлена вся українська поспільність, усі регіони і соцкласи. Магія тієї неояснимої плинності, яка утворюється через те, що десята частина населення (!) — змінні

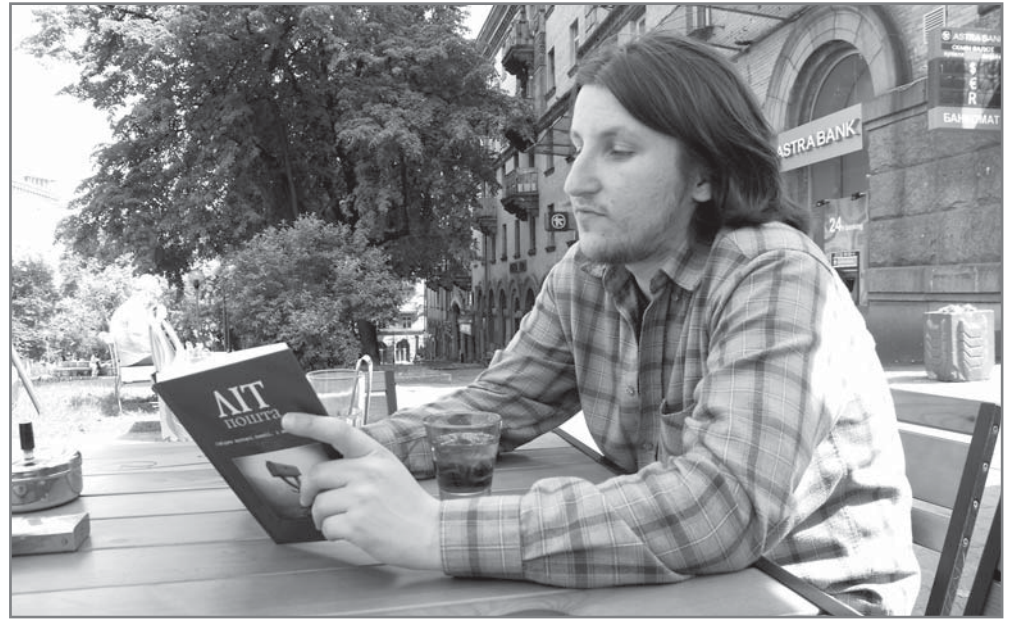
люди, які приїхали сюди, як на курорт, на короткий проміжок чотирьох-п'яти років навчання, і тому мусять узяти від цього міста усе, що воно може дати: тишу провінційного міста у поєднанні з буянням молодості, легкий перехід від вікової історії до утіх молодого життя, яке ще тільки починається. Повнота і тут-присутність усього часу і всіх можливостей світу — ось те, чим наповнене повітря Острога, його парків і його дворів, його ярів і гір, його «Юнету» і «Княжого льоху» ☺.

— *Розкажіть про свою роботу.*

— Наразі я навчаюсь і паралельно працюю редактором в інформаційному агентстві УНІАН. Це доволі цікава робота: ти завжди в курсі усіх світових новин, завжди знаєш про такі деталі всього, що відбувається у твоїй країні, яких звичайний громадянин ніколи знати не зможе. Найцікавіше ж те, що у тебе є можливість хоч якось впливати на свідомість людей, звертаючи їхню увагу на найважливіші моменти, повідомляючи їм про те, що не можна оминати увагою людині, яка хоче нормально жити в нормальній країні.

— *Ви працювали у літературному журналі «Дніпро», що скажете про його внутрішнє життя та еволюцію за останні роки?*

— У «Дніпрі» доводилось займатися усім підряд: поезією, прозою, драматургією, гумором, критикою, оформленням тощо, тощо... Не скажу, що я захоплений тим, як серйозний, колись культовий, літературний журнал перетворюється на популярне читиво. Я бачу велику проблему у тому, щоб та цільова аудиторія, яку обрав новий власник, зацікавилась літературним продуктом. Можливо, я живу в якомусь іншому світі, але я жодного разу не бачив, щоб охоронець чи водій маршрутки читали будь-який літературний журнал. Хоч проблема розриву між класом тих, хто цікавиться і займається літературою, і тих, хто нею, як врешті і нічим, не цікавиться, — проблема нашого часу. Проте навряд її можна вирішити силами одного такого (оновленого) журналу.



— *Цього року літературне об'єднання «ПЛИТА» відсвяткувала свій маленький ювілей. Як вона функціонує зараз, після того, як всі її члени закінчили Острозьку академію?*

— «ПЛИТА» функціонує досить добре, як на об'єднання, члени якого розкидані по різних містах. Ми час від часу зустрічаємось, переписуємось в Інтернеті, говоримо по телефону. Але найголовніше, звичайно, наші спільні вечори. За останній місяць мали два великі поетичні заходи (у Львові та Рівному). Тож життя наше творче досить насичене.

Що стосується майбутнього, то тут головним проектом лишається видання антології «ПЛИТА», яка б зробила певний проміжний підсумок того, що ми зробили за 5 років свого існування.

— *Зараз Ви живете і працюєте в Києві. На Ваш погляд, куди можна подати студенту-гуманітарію після закінчення академії?*

— Київ не повинен стати самоціллю. У Києві багато всього відбувається, і тут насправді цікаво жити. Але зрівняти з цією цікавістю життя може хіба та кількість внутрішньої сили, якихось особистих ресурсів,

які потрібно витратити щодня на те, щоб залишитись собою. Це місто нікого не чекає. Йому комфортно і добре і без вас. Якщо ви відчуваєте в собі потенцію і силу боротись із ним щодня, протистояти його прагненню уніфікувати вас, його нав'язливій русифікації і агресивній зверхності, то приїздіть. За таких умов, ви завжди знайдете тут роботу для себе, якусь нішу, ніким досі не зайняту. Бо, поза сумнівом, Київ — це і найбільші в Україні можливості.

— *Що б Ви порадили студентам Острозької академії?*

— Передовсім, цінуйте свій час. Як би ви його не витрачали. Навіть якщо ви його розтринькуєте на пусте, то хоч постарайтеся отримувати від того задоволення.

Пам'ятайте, що так, як в Острозі, уже немає ніде. І ніколи не буде.

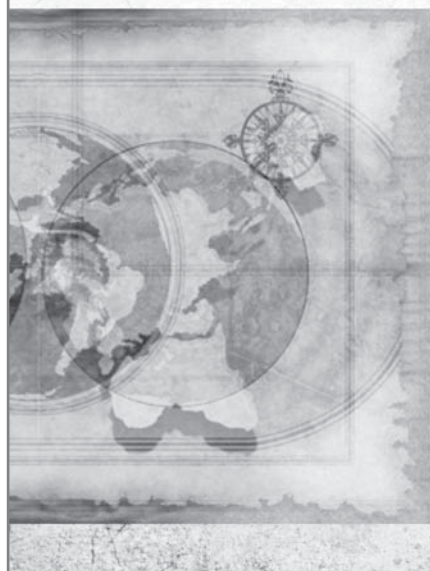
Запам'ятайте це місто таким, яким ви його зараз бачите, бо як тільки ви з нього поїдете, воно зникне. Коли ж повернетесь через певний час, то, будьте певні, свого Острога уже не знайдете. Отоді і знадобиться той спогад, яким я вам раджу запастись.

Спілкувалась Катерина ОГУЛЄВА

НОВИНА

МАТЛАСЕВИЧ О.В.

### ПСИХОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ



## ДОЦЕНТ ОКСАНА МАТЛАСЕВИЧ ВИДАЛА ПОСІБНИК З ГРИФОМ МОНМСУ

У Національному університеті «Острозька академія» побачив світ навчальний посібник «Психологія релігії» з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. За словами автора видання — доцента кафедри психолого-педагогічних дисциплін, кандидата психологічних наук Оксани Матласевич, — мета посібника полягає в ознайомленні студентів з теоретичною базою психології релігії як самостійної науки (методи, термінологія, теоретичні підходи), формуванні у студентства уявлення про суть релігійного життя людини, виявленні і розумінні особливостей кризових станів у релігійності людини та формуванні уявлень про способи психологічної допомоги у ситуації релігійної кризи.

У навчальному посібнику на основі аналізу психологічних особливостей релігійних явищ розкрито психологічний зміст релігійної віри як опори людських прагнень і потреб, моралі та культу, показано вплив світових релігій на світогляд, психічне здоров'я і етику сучасної людини. Також у книзі автор розглядає предмет, історію становлення та основні напрями сучасної психології релігії.

Посібник складається з трьох частин. У першій — розглядаються основні етапи розвитку психології релігії як самостійної науки та базові теоретичні підходи (як вітчизняні,

так і зарубіжні) психології релігії. У другій — йдеться про внутрішній світ людини: аналізуються сутність релігійної віри, її структура та особливості, основні етапи онтогенетичного розвитку релігійності, психологічні особливості релігійного життя, релігійні кризи; показано, які потреби і яким способом задовольняє віра; аналізуються психологічні аспекти обрядів і культових дій. У третій частині послідовно розглядаються психологічні аспекти основних світових релігій, показуються відмінності впливу на психіку людини світових релігій і тоталітарних сект.

Посібник також містить контрольні запитання та завдання до кожної теми, тематику рефератів, тестові завдання для перевірки та контролю знань студентів, список використаної та рекомендованої літератури і предметний покажчик.

«Навчальний посібник „Психологія релігії“ адресований, передусім, студентам психологічних та релігієзнавчих спеціальностей, а також може бути корисним усім тим, хто прагне ефективно взаємодіяти з людьми різних переконань. Уважаю, що книга — це всього лише інформація для роздумів, але іноді, читаючи, можна багато відкрити в собі», — стверджує Оксана Матласевич.

Олексій Костюченко

## СПІЛКУВАННЯ

# ДІАЛОГ КУЛЬТУР: УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ ЗВОДЯТЬ МІЖКУЛЬТУРНІ МОСТИ

Молоді українці найбільш відкриті до сприйняття інокультур. І причина тут не лише у тому, що вони, на відміну від людей радянського гарту, не живуть у вакуумі власних стереотипів, а виховуючись у добу глобалізаційних процесів, можуть бути більш гнучкими при взаємодії своєї культури з іншою та взаєморозумінні з репрезентантами інших ментальностей. Освітні та волонтерські програми, стажування і робота закордоном значно розширюють горизонти світогляду юних українців та сприяють їх інтеграції у міжкультурній площині.

Не секрет, що успіхом будь-якого діалогу є вміння слухати співрозмовника та поважати його позицію, незважаючи на те, що вона може бути протилежною. Але водночас це вміння нічого не варте без культурного розуміння свого комунікативного візаві, тобто це не лише знання іноземної мови, а також і поведінка, елементарні звичні жести та контекст світосприйняття. Навіть будучи висококваліфікованими культурологами, всіх особливостей іноземного менталітету знати апіорі не можемо, чого й не можемо очікувати у відповідь від свого комуніканта. Тож усі ми вчимося через гірку практику курйозів та конфузів, які потім пригадуємо із щирою посмішкою на обличчі. Про досвід спілкування із представниками різних культур ми запитали у випускників Національного університету «Острозька академія».

Артем Жуков, редактор веб-редакції щоденної всеукраїнської газети «День» та редактор історичного сайту «Україна-Incognita», упродовж своїх студентських років скористався можливістю подорожувати світом, зокрема географія його міжкультурної комунікації становить список із майже двадцяти європейських країн і заокеанської Канади. Не так давно, вже обіймаючи посаду редактора, журналіст за професією та історик за фахом побував у робочому відрядженні, де вивчав культурні, історичні, політичні, економічні та багато інших аспектів діаметрально протилежної для людей західного світу країни – Японії. А вже невдовзі Артем відвідав Велику Британію, традиції і культура якої йому здавна імпонують. Своім досвідом культурного «діалогівання», а також рефлексіями щодо практики міжкультурної комунікації у світі Артем поділився з нами у коментарі:

– Пам'ятаю, колись «хост-мама» (жінка із сім'ї, що мене приймала, у Канаді під час участі в канадсько-українській обмінній програмі «Канада. Світ. Молодь.» – авт.) мені казала, що, мовляв, чим більше подорожуєш, тим швидше зростаєш інтелектуально. Природно, що так воно і є, адже емпіричне знання як мінімум швидше запам'ятовується, аніж надруковані у книжках слова. Дозволю собі припустити, що у деяких українців існують стереотипи щодо власної меншовартості стосовно, наприклад, деяких європейських націй. Але ж будь-який стереотип – це сформована думка за відсутності альтернативно повної інформації про стан речей. Безумовно, українцям властиво фарбувати паркани перед святами, прибирати у квартирі перед приходом гостей, будувати стадіони й аеропорти перед приїздом єврофантів... Але (!) у цьому й пристежується секрет самоповаги, бо, наприклад, у Японії, Канаді чи Угорщині газони біля будинку підстрижені завжди, автомобіль – чистий. Доводилося



чути багато закидів на кшталт «проблема у грошах і їх відсутності», але до чого тут це? Німець чи британець, який заробляє в середньому 2-3 тис. євро/міс., не стає від того більшою «шишкою» в своїх очах, хіба що в очах іноземців, які ідеалізують його позиціонування в суспільстві. Щобільше, він так само не стає більшим європейцем, аніж українець. Пригостити обідом чи допомогти з ночівлею – це нормальна практика. Різниця лише в тому, що поїсти італієць запропонує в ресторані, а переночувати – в готелі. Функції – однакові, різною є лише їх реалізація. Природно, кожна нація має відмінну, а часто й малозрозумілу для нас ментальність. Хоча, якщо в Канаді канадцем стати не так вже й складно (бо більшість населення – це, по суті, іммігранти), то в Японії, де 95% населення японці – складніше. Як мінімум, візуальна різниця дається в знаки, та й надмірна ввічливість японців – це щось далеке для нас, українців. Відсутність кордонів у шенгенській зоні – це, попри вигідну економічну складову, ще й серйозний культурний аргумент. Свідомий «мікс» своєї культурної бази з іноземною дозволяє взяти щось краще в когось, разом із тим стирає бар'єри для розуміння один одного.

Саме під час обмінної програми Віктор Артеменко, экс-голова Братства студентів НаУОА, набув першого та неоціненного досвіду спілкування з іноземцями. А далі благородна мета – налагоджувати контакти та активізувати співпрацю із органами студентського самоврядування закордоном – теж, своєю чергою, довела, що культура спілкування і спілкування культур у між-

народному контексті молодіжних організацій, зокрема студентства, важить чимало. Таким чином, Віктор Артеменко відвідував країни Прибалтики, Іспанію, а також влаштував урочисті прийоми для закордонних гостей на Батьківщині.

Екс-голова Братства студентів Національного університету «Острозька академія», віце-президент Національного студентського союзу Віктор Артеменко висловлює свої міркування з приводу діалогу культур і можливого феномену «культурного шоку» при відвідинах іншої країни:

– Як правило, в перші хвилини спілкування представників двох різних культур проблем не виникає, окрім мови, звичайно. Однак ми – цивілізовані люди, відтак англійську починаємо вивчати ще у школі, а згодом вже й намагаємось знаходити потрібні слова для того, щоб якимось спілкуватися. Спочатку в хід йде інформація про те, хто й звідки приїхав, далі йдеться про спільних кумирів, а якщо поталанить, то й знайомих. Мене друзі із-закордону часто потім запитували про Юлію Тимошенко. Мовляв, «як вона там?» Перші труднощі в спілкуванні з'являються при обговоренні питань, так би мовити, сучасного спектру, зокрема проблеми гендеру, різних дискримінацій, а також думок з приводу категорії свободи, демократії та ін. І тут, на мій погляд, нічого дивного немає, оскільки ми виховувались у різних середовищах – звідси й результат. Шведи і французи, наприклад, більш феміністично налаштовані. І взагалі, все має бути гендерно збалансованим, навіть розмова. Щодо «культурного шоку», то в мене є два дуже яскравих

приклади. Перший стосується моєї участі в обмінній програмі «Канада. Світ. Молодь.». Коли канадці приїхали в Україну, то на аеропорт вони відреагували ще нормально, дорога до місця проживання здивувала, але, як з'ясувалося, не остаточно. Це було взимку. Зрозуміло, перше, що кидається у вічі, як одягаються люди в Україні – однаково (переважають чорні або коричневі кольори верхнього одягу та й фасон практично той самий). Їх розвеселили наші шапки, які переважно носять чоловіки середнього та старшого віку: такі хутряні, круглі і ще й вух не прикривають. Вони (канадці) запитують: «Навіщо ж тоді та шапка?» і сміються. Потім – наш стиль харчуватися... та кількість(!) їжі, яку ми споживаємо. Як то кажуть, перше, друге і компот. Це також веселило наших друзів, принаймні було вкрай незвично для мого «каунтерпарта». А побувати на весіллі з трьома столами та скуштувати, так звану «homemade vodka» (самогон), але, звісна річ, чисто для дегустації – ото була дивина. Шоком справді стала велика кількість вуличних собак та стихійних смітників. Цього канадці не можуть зрозуміти й досі. Проте після 2-3 місяців спільного проживання, роботи та перманентного спілкування бар'єри (не)розуміння, так би мовити, зникають, оскільки представників іншої культури стає відомо, чому в нас ті чи інші погляди, звички. Друга така можливість випала під час одного із урочистих заходів. Я тоді мусив приймати гостя з Іспанії, студента років двадцяти. Він об'їздив всю Європу, але в Україні був уперше. Ми знаходились на базі відпочинку Львівської політехніки, що в місті Коблево. До слова, база побудована на початку 60-х років. З того часу там нічого не змінилося, вона так і досі існує. Відтак, зовнішній вигляд цього всього для Хорхе і справді був шоком, оскільки він прилетів літаком в Одесу, де все здавалось дуже сучасним. Наступне, що шокувало гостя, – їжа. Типова радянська їдальня на 100 осіб. Було смачно, однак, незвично. Чистота моря також не дуже ошчасливила закордонного друга. Утім, вдалося усе це «переважити» нашою гостинністю, увагою і винною дегустацією. Останній день студенти провели в Одесі. І це знову був шок! Із «соркової» бази – в сучасне місто з портом, сквериками, ДОРОГАМИ, Інтернетом. «Як узагалі можливий такий контраст?» – запитує мене Хорхе. А я відповідаю: «ЦЕ – Україна! Можливо, не все у нас так гарно впорядковано й оздоблено, як історичний центр Одеси, але є люди, яким не байдуже, хоча є й такі, що навпаки погіршують те, що є... Україна, загалом є дуже різною, але ж у тому і вся її краса!» Тепер Хорхе дуже хоче відвідати ще й Львів, Харків та Київ. Він «запалився» бажанням пізнати Україну.

Ось такі позитивні результати діалогу українця та іспанця, що стали запорукою дружби студентів із різних культур та сприяли взаємопізнанню європейців.

Отож, варто пам'ятати, що взаємоповага та толерантність до національної культури й менталітету співрозмовника – запорука того, що ваш діалог не переросте у полеміку, а що більше подорожей закордон та подібних діалогів, то більше шансів швидкого особистісного становлення, а також підвищення кваліфікації міжкультурної комунікативної компетенції.

## АКАДЕМІЧНЕ ЖИТТЯ

## ВСЕСВІТНЬОВІДОМИЙ ЕКОНОМІСТ БОГДАН ГАВРИ- ЛИШИН ПРОЧИТАВ ЛЕКЦІЮ В ОСТРОЗЬКІЙ АКАДЕМІЇ



Студенти Національного університету «Острозька академія» 16 жовтня мали нагоду поспілкуватися із відомим економістом, громадським діячем, меценатом, дійсним членом Римського клубу Богданом Гаврилишином, чий унікальні досягнення у сфері права, економіки, менеджменту та політики відомі далеко за межами України. В Острозькій академії він уже вдруге.

На початку зустрічі Богдан Дмитрович поділився з аудиторією спогадами про своє дитинство, життя в Канаді та Німеччині, здобуття освіти та перші кроки до успішної кар'єри, а також розповів про функціонування Благодійного фонду Богдана Гаврилишина і діяльність «Пласту», в якому він свого часу був головою Крайової пластової ради. Благодійний фонд Богдана Гаврилишина сприяє всебічному патріотичному самовихованню української молоді, підтримує проекти в освітній, культурній, економічній, екологічній і соціальній сферах, що сприятимуть вихованню нової еліти України. У своїй книзі «Залишаюся українцем», що побачила світ минулого року у київському видавництві «Пульсари» і з якою, між іншим, могли ознайомитися студенти під час зустрічі, він пише: «Я був вражений частиною молодого покоління в Україні. Це надзвичайно талановиті люди з гарною освітою. Вони володіють іноземними мовами, використовують сучасні підходи та засоби комунікації, мають відмінний погляд на світ зі здоровою системою цінностей. Багато з них думають про майбутнє України, дехто хоче і навіть прагне зробити щось для цього».

Богдан Дмитрович часто говорить про те, що світ хворий економічно, демографічно, політично. Рецепт для його одужання, на думку економіста, дуже простий – любов: «Зараз Україна може сподіватися лише на молоду генерацію. Вивчайте досвід „нормальних“, як я їх називаю, країн – Норвегії, Швеції, Швейцарії, Австрії, Німеччини. Об'єднуйтеся в групи, обговорюйте можливий розвиток нашої країни, намагайтеся діяти на місцевому рівні. Однак якщо це вдається не одразу, мрійте і любіть. Нам треба мріяти, а опісля зосереджувати енергію на конкретних ділянках і діях. Необхідно ризикувати і припускати помилок, але вчитись на них і тоді розпочинати новий виток із мріями».

Загалом, студенти запитали Богдана Гаврилишина про його бачення сучасної освіти і науки в Україні, якість українських ЗМІ, необхідні кроки для покращення іміджу України на світовій арені.

За значний внесок у розвиток національної культури, освіти і духовності ректор Ігор Пасічник нагородив Богдана Гаврилишина найвищою відзнакою Острозької академії – срібною медаллю «Князь Василь-Костянтин Острозький».

Юлія ЯРУЧИК



## КІНОМАН

### У КИЄВІ СТАРТУВАВ КІНОФЕСТИВАЛЬ «МОЛОДІСТЬ»

20 жовтня в Національному оперному театрі відбулась офіційна церемонія відкриття 42-го Київського міжнародного кінофестивалю «Молодість».

Фільмом-відкриття стала відреставрована українська німа стрічка 1929 року «Шкурник» у супроводі оркестру.

Цього року до програми фестивалю увійшло півсотні фільмів. Серед авторів цих робіт більшість – нові імена, і це, як раніше відзначив генеральний директор «Молодості» Андрій Халпахчі, стане головною особливістю цього річного фестивалю.

У конкурсній програмі беруть участь три українські фільми. Це «Істальгія» Дарії Оніщенко (Міжнародний конкурс), «Очерет» Руслана Батицького (Міжнародний конкурс студентських фільмів) та «Автопортрет в пеклі» Дмитро Старусев (Конкурс короткометражних фільмів).

У Національному конкурсі представлені 26 українських короткометражних фільмів 2011-2012 років.

У позаконкурсній програмі заплановано 6 українських прем'єр. Ще 11 фільмів буде включено до ретроспективи, присвяченої акторові Богдану Ступці.

Загалом у позаконкурсній програмі «Молодості» буде 218 картин, серед яких і фільм Кім Кі-Дука «П'єта», що став призером цього річного Венеційського кінофестивалю.

Міжнародне журі кінофестивалю очолює угорський режисер театру і кіно, сценарист, продюсер Золтан Камонді. Також до складу Міжнародного журі увійшли Теодор Ушев – аніматор, графічний дизайнер, ілюстратор та мультимедіа-художник з Монреалю, Борис Хлебников – російський режисер, сценарист і кінознавець, Арутюн Хачатрян – вірменський режисер, сценарист, оператор і продюсер; засновник і директор Єреванського міжнародного кінофестивалю «Золотий абрикос» та Наталія Сумська – українська акторка і телеведуча.

Журі Національного конкурсу очолює голова Ради директорів і засновник групи компаній Star Media Влад Ряшин. Також до журі увійшли директор кіноархіву Національного центру Олександра Довженка Іван Козленко і редактор та оглядач культурних подій у медіа Сергій Васильєв.

Як відомо, «Молодість» – одна з найбільших спеціалізованих кіноподій України та Східної Європи за версією Міжнародної Асоціації Кінопродюсерів. Кінофестиваль був започаткований 1970 року у вигляді дводенного перегляду студентських короткометражних фільмів Київського державного інституту театрального мистецтва.

За матеріалами «Українського тижня»

# ВІРТУАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ОСВІТИ МРІЯ НАВЧАТИСЯ В НАЙКРАЩИХ УНІВЕРСИТЕТАХ СВІТУ СТАЄ РЕАЛЬНІСТЮ

Щоб вчитися в Гарварді або Стенфорді, тепер не треба ні грошей, ні особистої присутності. Про бажання стати студентами найкращих вишів світу за допомогою освітніх інтерактивних сайтів в цьому році заявили вже 1 млн. землян, пише Катерина Богданович у журналі «Кореспондент» від 24 серпня 2012 року. Сьогодні навчання через Інтернет розглядається не просто як зручна можливість підвищення кваліфікації, а як цілком серйозна альтернатива звичайній освіті, яка дає студенту можливість одержати глибокі знання. Чи вихід це для тих студентів, хто не вступив улітку в реальні ВНЗ?

Пропоновані в системах віртуального навчання курси прийнято ділити на два види: кредитні та некредитні. «Кредитним» вважається курс, офіційно затверджений в акредитованій навчальній установі. Він зараховується студенту в рамках навчальної програми по якій-небудь спеціальності та є одним із етапів на шляху до одержання вченого ступеня. (Кожний курс у кредитній ієрархії має свої переваги). До «некредитних» зараховують курси, призначені для одержання додаткової або післяуніверситетської освіти (наприклад, з метою підвищення кваліфікації) і не ведуть до одержання вченого ступеня. До-

недавня найпопулярнішою системою віртуального навчання була Academic Earth. Це звичайнісінький сайт, де розміщені відеолекції із різних навчальних закладів: Каліфорнійського університету в Берклі, Каліфорнійського університету в Лос-Анджелесі, Гарвардського, Принстонського, Стенфордського університетів. Наразі ж популярності набуває інтернет-платформа Coursera, розроблена професорами Стенфордського університету. Вона пропонує не окремі лекції, а повноцінні курси, що містять відеолекції з субтитрами, текстові конспекти лекцій, домашні завдання, тести та підсумкові екзамени. Кожен курс має свої часові рамки. Домашнє завдання чи тест повинне бути виконане тільки в чітко визначений час. Після закінчення курсу, за умови успішного виконання завдань та екзамену, слухач отримує відповідний сертифікат.

Зараз на офіційному сайті Coursera (<https://www.coursera.org/>) 198 курсів від 33 університетів із найрізноманітніших предметів. Проте їх кількість збільшується з кожним днем. Звісно, віртуальне навчання має свої «за» і «проти». З одного боку, студенти мають можливість самостійно розподіляти власний час, викладачі не відволікаються на студентів, що не встигають, але

водночас у вас не буде можливості уточнити незрозумілий момент безпосередньо у процесі навчання, поставити додаткові запитання тощо.

В Україні практика онлайн-навчання відома не настільки, як, скажімо, в США чи Європі. Однак на веб-сторінках чи не кожного успішного університету можна знайти відеолекції з різних предметів. Дедалі більшої популярності набирає «Журнал Аудиторія» (Journal Auditorium), який спеціалізується на публікації мультимедійних курсів та створенні віртуальних навчальних середовищ дистанційної освіти на базі систем дистанційного навчання, що підтримують міжнародний стандарт SCORM. Журнал випустив більше двох десятків електронних підручників. На його базі створюється Українська відкрита школа, яка частково вже функціонує з дистанційною формою навчання (<http://sc.od-edu.com/>). Також створюється Український відкритий університет з дистанційною формою навчання, де вже повністю функціонує підготовче відділення. «Журнал Аудиторія» можна знайти за посиланням <http://od-edu.com/>.

Звичайно, віртуальне навчання не може і не повинне замінювати реальне. Проте це чудовий спосіб стати компетентними



у певній сфері. А тим, хто сумнівається, що вибрав правильну професію для себе, інтернет-навчання дає можливість перевірити це напевне, адже ви без проблем можете стати, нехай і на декілька днів чи навіть годин, студентами-психологами, правниками, економістами. Пам'ятайте, що знання за плечима не носити.

Підготувала Юлія ЯРУЧИК



# Психологія

## ВСІ ХВОРОБИ ВІД НЕРВІВ? ТА НЕВЖЕ?

Не знаю, як ви, а я доволі часто чую таку фразу: «Всі хвороби від нервів». Якесь скептичне ставлення викликає ця фраза, чи не так? Насправді ж вона має певне підґрунтя. Не так давно було виявлено, що приблизно 70 % людських хвороб має психологічне походження.

Психологічне зумовлення тілесних захворювань має назву психосоматика. Психосоматика як напрям сучасної наукової психології почала розвиватися нещодавно, хоча витoki її сягають античності.

З погляду фізіології людини, психологічна зумовленість хвороб є доволі логічною. Підґрунтя психіки – нервова система людини. Практично кожна мозкова структура відповідає за певний аспект психіки, починаючи від зору і закінчуючи емоціями. Так само не можна забувати, що рівень окре-

мих гормонів в організмі зумовлює певні психічні стани людини, часом навіть є причиною формування рис характеру (наприклад, високий рівень тестостерону зумовлює високий рівень агресивності тощо). Разом з тим нервова система і гормони регулюють роботу всього організму. Таким чином, утворюється своєрідне замкнене коло: тіло-мозок-психіка. У зв'язку із цим психологічні аспекти життя людини зумовлюють зміни в її тілесному стані.

Ще З. Фрейд говорив про те, що людська психіка може «вирішувати свої проблеми» через тіло. Зараз такий-от факт має реальне наукове підтвердження.

Свого часу було виділено список хвороб, які на 100% є психосоматичними. До цього списку належать виразка шлунку, бронхіальна астма, алергії, артрити, гіпертонія та інші.

Виразка шлунку останнім часом стала дуже поширеним захворюванням. З погляду психосоматики, шлунок відповідає за образ та тривогу. Тобто якщо в людині накопичується багато образ, якщо вона протягом тривалого часу тривожиться і не може іншими методами позбавитися від цієї тривоги, то всі ці негативні емоції «ідуть у тіло». Дуже промовисті у цьому плані слова «я це не перетравлю!» чи щось тому подібне. Їх можна сприймати буквально. Якщо людина в психологічному плані не може щось «перетравити» і не дає цим емоціям якогось логічного виходу, то перестає щось перетравлювати і тіло.

Найчастіше виразкові хвороби шлунка зумовлюються такими емоціями: страх (зазвичай, це страх бути негідним когось тощо), почуття заздрості, постійне намагання всім догодити, дратівливість, загострене почуття обов'язку, невпевненість у собі.

Звичайно, варто розуміти, що не завжди ці риси викликають виразкові захворювання. Психологічна проблема переходить у тіло тоді, коли людина не вирішує її у власне психологічному ключі. Це одна з причин, чому так потрібно виражати свої емоції, у будь-якій формі – чи то в творчості, чи то безпосередньо висловлюючи їх.

До психосоматичних захворювань також належить алергія. Думаю, не всі знають, що алергія – невиліковна. За допомогою ліків можна зняти симптоми, однак при новому контакті з алергеном хвороба знову повернеться.

Механізм виникнення алергії, гадаю, буде простіше пояснити на прикладі. Десь років у 10 я сер-

йозно травмувалася, до крові поранила руку. Перелякалася страшенно. В той самий момент, коли текла кров, біля мене крутилася наша кицька і страшенно нявкала. Приблизно з того часу в мене з'явилася алергія на котів.

Тобто коли відбувається психотравмуюча подія, увага випадково зосереджується на сторонньому об'єкті. І тоді в мозку формується зв'язок між травмою та цим об'єктом. Надалі, стикаючись з цим самим об'єктом, людина підсвідомо пригадуватиме ту подію. Тому алергічна реакція – це реакція на подію, а не на сам «алерген».

Таким чином, при алергії допомогти може психотерапія. Проте тут важливо визначити подію, що травмує, та об'єкт, звільнитися від травми та розділити її та власне алерген.

Ще одне психосоматичне захворювання – бронхіальна астма. «Немає чим дихати» – людину щось стискає, не дозволяє їй вільно вдихнути повітря. Що найчастіше тисне на людину? Умови її найближчого оточення. Астма зазвичай виникає як прагнення організму звільнитися від вже неможливого для нього тиску. Дуже яскравим прикладом цього є бронхіальна астма у дітей, якими надто опікуються батьки. Такі діти зазвичай мають надто мало особистого простору, свободи, однак не можуть заявити про цю недостатність вголос. Або ж, що теж цілком імовірно, лишаються непочутими.

Подібну характеристику психосоматичних захворювань можна продовжувати.

З такого погляду зору до певної міри може пояснюватися практич-

но кожне захворювання. Цікавим, на мою думку, є пояснення далекозорості. Зазвичай далекозорість виникає у літніх людей, які дуже часто незадоволені своїм життям, незадоволені тим, що воно швидко закінчиться, що минула молодість. Люди з далекозорістю погано бачать те, що знаходиться на великих відстанях від них. Можна зазначити, що вони не хочуть бачити того, що відбувається із ними в конкретний момент їхнього життя. Літні люди з приємністю згадують минуле, але теперішнє дає їм небагато перспектив. Небажання бачити те, що відбувається у їхньому житті, і виливається у відповідне захворювання.

Через таку призму можна розглянути і короткозорість. Людина із короткозорістю чітко бачить те, що знаходиться близько, однак дуже розмито те, що далеко. Яким чином це може перегукуватися із їх психологічним станом? «Далеко» знаходиться майбутнє. Очевидно, така людина боїться майбутнього або має дуже нечітке уявлення про нього чи свої бажання щодо нього.

Тут хочеться зробити одну дуже важливу примітку. Практично всі захворювання можуть мати причиною не лише психологічні чинники. Навряд чи зміна фокусу кристалика буде стовідсотково зумовлена страхом майбутнього. Однак не варто забувати, що такі причини теж можливі.

Таки не всі хвороби «від нервів». Але значній їх частині можна запобігти, зберігаючи спокій та рівновагу.

Наталія ГОДУНОК



### NOTA BENE

## У КИЄВІ ВІДКРИВСЯ МУЗЕЙ, ДЕ МОЖНА ЕКСПЕРИМЕНТУВАТИ

Передусім це простір, у якому 2 000 квадратних метрів дозвілля, 3 поверхи наочних прикладів, більш ніж 200 інтерактивних експонатів.

Оптика, механіка, біологія, магнетизм, акустика, астрономія, левітація, анатомія – і це ще далеко не всі розділи наук, представлені в експозиції.

В окремій залі представлено анатомію, різноманітні оптичні ілюзії та головоломки. Не згубитися допоможуть таблички з поясненнями до експонатів. Тут є і екскурсоводи – студенти й випускники провідних технічних університетів.

Наймасштабніший експонат в експозиції – звичайна пожежна машина. Це для того, щоб всі люди, які мріяли стати пожежниками, нарешті здійснили свою мрію.

В "Експериментаріумі" є "Контактна стіна". Прикладаєш з одного боку долоню і отримуєш її об'ємне відображення з іншого боку. Притулившись до стіни обличчям, одержуєш справжнісіньку маску.

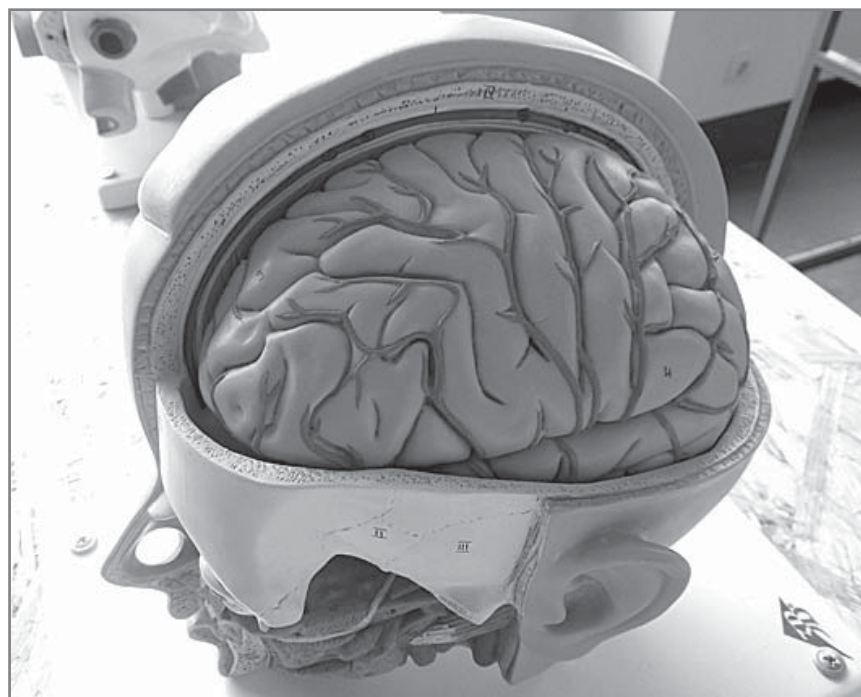
Мабуть, годинами наймолодші відвідувачі проведуть у залі логіки. Хоча й дорослі не стоять осторонь.

Найзагадковіша в музеї – експозиція оптики. Наприклад, побачити себе в інфрачервоному промінні можна за допомогою тепловізора. Гра світла, кольору й тіней манить і захоплює таємничим осянням.

Завдяки інтерактивним експонатам музею кожен його відвідувач може відчути себе справжнім дослідником, "доторкнутися" до науки: тут власноруч будують мости без жодного цвяха, спостерігають зародження торнадо, зазирають у нескінченність, створюють блискавку, змушують літати магніт...

Щоб не загубитися між поверхів і розділів, у музеї ліпше рухатися за схемою.

Музей розташований на Подолі за адресою вул. Верхній Вал, 2-а.



## NEWS!

**ВИПУСКНИКИ ОСТРОЗЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАВЧАТИМУТЬСЯ НА ДОКТОРСЬКИХ ПРОГРАМАХ ВАРШАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Троє випускників Національного університету «Острозька академія» стали учасниками докторських програм Варшавського університету, зокрема з факультету політико-інформаційного менеджменту – Роман Коваль, з факультету міжнародних відносин — Оксана Гончарук та Олена Сільчук.

Цей проект ініційований Міністерством науки і вищої освіти Польщі у рамках співпраці Консорціуму українських університетів та Варшавського університету і має назву «Стипендіальна програма для громадян країн, що належать до Східного партнерства Європейського Союзу».

Нагадаємо, що Острозька академія ще з 2005 року входить до складу Консорціуму Українських університетів та Варшавського університету. Будучи одним з ініціаторів його створення, академія бере активну участь в обміні науковим досвідом з учасниками Консорціуму.

**В ОСТРОЗЬКІЙ АКАДЕМІЇ ПРЕЗЕНТУВАЛИ КНИГУ ВОЙЦЕХА ПЕСТКИ**

Студенти Острозької академії 8 жовтня мали нагоду спілкуватися з польським письменником і журналістом, прозаїком і перекладачем Войцехом Песткою. Його тексти перекладено німецькою, англійською, російською, українською та латинською мовами. За освітою математик, займався науковими дослідженнями, працював садівником і програмістом, багато мандрував Центрально-Східною Європою.

Книга пана Пестки «До побачення в пеклі», що вийшла у Львові в перекладі Андрія Павлишина, викликала багато дискусій та різноголосся в Польщі, не зовсім однозначно вона сприймається і в Україні. Ця збірка художніх репортажів присвячена долям багатьох людей, які пережили Другу світову війну, відчули на собі усі «пренади» тоталітарних систем. Герої матеріалів автора – не лише поляки, а й українці, латиші та білоруси. «У своїй книзі я не хотів нікого осуджувати, – зазначив Войцех Пестка. – Я хотів лише зберегти автентичність розповідей свідків тих страшних подій, показати те пекло ХХ століття, крізь яке вони пройшли. Я розповів про трагічні долі багатьох людей, виною яких була лише їхня національність».

За словами проректора Острозької академії з наукової роботи, професора Петра Кралюка, «До побачення в пеклі» примушує аналізувати непрості події нашої історії. Ця книга — своєрідний діалог між кількома народами, можливість ще раз повернутися до тих історичних питань, які наразі не вичерпали своєї актуальності.

**В ОСТРОЗЬКІЙ АКАДЕМІЇ ВІДКРИЛАСЯ ВИСТАВКА РОБІТ ОЛЕКСІЯ СПОЛЬСЬКОГО**

У підземній художній галереї Національного університету «Острозька академія» з 12 жовтня відкрилась виставка робіт заслуженого художника Криму Олексія Спольського. Він є учасником зарубіжних та всеукраїнських виставок. Роботи художника знаходяться в приватних колекціях відомих українських та закордонних діячів.

Головна тема творчості Олексія Спольського – Крим та його пейзажі. На виставці представлено 13 робіт, які є віддзеркаленням бачення художника природи Криму. «Це пейзажі, серед яких один натюрморт. Картини яскраві, сонячні, світлі, позитивні, справляють дуже хороше враження», – розповідає керівник музею історії Острозької академії Анастасія Хеленюк.

Виставка передана ректором Київського університету права Юрієм Бошицьким.

**В ОСТРОЗЬКІЙ АКАДЕМІЇ ПРЕЗЕНТУВАЛИ ОН-ЛАЙН СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ КОНФЕРЕНЦІЯМИ**

У Національному університеті «Острозька академія» 18 жовтня відбулася презентація он-лайн системи управління конференціями.

Проект дає можливість спростити обмін матеріалами між організаторами та учасниками конференції, а також зекономити час та кошти у процесі підготовки до того чи іншого заходу наукового характеру, спростити процес управління та участь у наукових конференціях, конкурсах, семінарах.

За словами розробника проекту викладача кафедри економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій Юрія Клебана, основна мета Conference Event Manager полягає у забезпеченні можливості збору заявок та документів з організації конференцій в одному місці з постійним доступом до актуальної інформації.

Детальну інформацію про проект можна дізнатися на сайті confem.ua.edu.ua. Зараз система перебуває на етапі розробки й тестування, тому всі пропозиції та побажання можна надсилати на адресу admin@confem.org.

## KNOW NEW!



## СМІЯТИСЯ ПОТРІБНО НАД ЖИТТЯМ, ЩОБ ВОНО НЕ ПОСМІЯЛОСЯ НАД НАМИ

Ви коли-небудь задумувалися про те, що таке флешмоб? Останнім часом це досить популярне явище в світі, розвага ХХІ століття. Щоправда, розуміють та інтерпретують його по-різному. Коріння традиційного, «справжнього» флешмобу міцно закріпилося в Європі, Америці та Австралії. В Україні ж флешмобом часто називають акції, про які попередньо знають глядачі, але знають далеко не все, оскільки його фінал – це завжди інтрига. У такому пересмисленні першочергового значення слова «флешмоб», власне, немає нічого поганого, враховуючи те, що нерідко в українських мегаполісах можна побачити десятки людей, які одночасно починають читати газети на вулиці, завмирати, дивитися на годинник тощо.

В оригіналі флешмоб – це миттєве скупчення людей, які раптово з'являються у визначеному місці у визначений час і виконують якусь дію. Девіз учасників: «Сміятися потрібно над життям, щоб воно не посміялося над нами!»

Історія цього модерного явища почалася в 2002 році. Саме тоді світ побачила книга соціолога Говарда Рейнгольда «Розумний натовп: наступна соціальна революція», у якій автор передбачав, що люди використовуватимуть нові комунікаційні технології (Інтернет, стільникові телефони) для самоорганізації.

Звісно, одна людина не може повністю організувати певну масштабну акцію, а тому для кращої самоорганізації кожного із учасників явище флешмобу поволі виробило власні правила. Найважливіші з них такі:

1. Вдавати, що це начебто спонтанне дійство. Не привертати до себе увагу на місці акції, одночасно її починати та закінчувати. Після акції миттєво зникати з місця дії в різні боки, робити вигляд начебто нічого й не було.

2. Сценарій повинен привносити абсурдність у те, що відбувається.

3. Не викликати агресивної реакції. Не порушувати законів і моральних засад, не демонструвати ніяких політичних поглядів.

Перші спроби описати подібні до флешмобу акції можна знайти в книгах фантаста Ларрі Нівена, які вийшли ще в 60-х роках минулого сторіччя. Ідея збирати людей разом, про яку писав автор, дуже схожа на сучасний флешмоб. Цікаво і те, що тоді ж, в 60-х, відбулася акція, яку сьогодні ми так і називаємо. Її ініціатором був радіоведучий Жан Шеферд. Він попросив своїх слухачів зібратися у визначеному місці у визначений час. Коли поліцейські побачили сотню чоловік біля згорілої будівлі та почали з'ясовувати, що вони там роблять, ніхто нічого їм не зміг відповісти.

Справжнісінький ж флешмоб відбувся в 2003 році в Нью-Йорку. Проте, він не дуже вдався, бо поліція завчасно дізналася про таку незвичну акцію. Тоді хтось відправив 50 електронних листів своїм знайомим і попросив їх зібратися в одному з магазинів Манхеттена. А от друга спроба була надзвичайно вдалою. Більше 100 чоловік оточили величезний східний килим у магазині «Масу's» і стали запевняти спантелечених продавців, що їм терміново потрібний «любовний килим» («love rug») за 10 тисяч доларів для їх «общини». Після цього випадку натовпи людей, які робили

незвичні для буденності дії, почали з'являтися в різних куточках світу мало не щодня.

Тоді ж вулицями Токіо й Осаки пройшли сотні людей у костюмах агента Сміта з Матриці, при цьому вони намагалися зобразити бойові сцени з фільму. Видовище, погодитесь, не для тих, у кого слабкі нерви.

Перший європейський флешмоб запланували в Лондоні, але акція була проведена в Римі. Близько 200 чоловік увійшли до книжкового магазину і протягом декількох хвилин питали у продавців про книги, яких не існує, потім вони нагородили аплодисментами терплячих співробітників магазину і розійшлися хто куди.

30 липня в Берліні відбувся перший німецький флешмоб. На цю акцію прийшло всього близько 70 чоловік, вони зробили зарядку на вулиці (пострибали, покрутилися, поплескали в долоні) та розійшлися. Такі акції дуже популярні в Німеччині і зараз, причому німецькі флешмобери придумують дуже цікаві сценарії. Так, у Берліні поряд з американським посольством 250 чоловік одночасно відкоркували пляшки з шампанським, а в Дортмунді молоді люди зібралися біля виставки пральних машин і почали їсти банани.

3 серпня пройшла перша схожа акція в Сіднеї. За сценарієм учасники повинні були зібратися на пляжі, зняти свій лівий черевик і опустити ліву ногу у воду. При цьому потрібно було сміятися й аплодувати (напевно, самим собі).

А довгожданий флешмоб у Лондоні був проведений 7 серпня 2003 року. Того дня більше 200 чоловік зібралися в салоні м'яких меблів «Sofa UK» і стали розглядати дивани, що там знаходилися. Потім вони дзвонили з салону своїм друзям і говорили з ними не вимовляючи букву «о». Цікаво було б це послухати.

Україна теж приєдналася до такого «флешмобівського буму». Зокрема перший із них відбувся в Києві. Згідно зі сценарієм, учасники акції повинні були підійти до залізної пальми (вона знаходиться в ТЦ «Глобус» на Майдані), і декілька хвилин її фотографувати. Але ця інформація відразу ж потрапила в ЗМІ. Від ідеї довелося відмовитися. Всього за декілька годин до акції координаторам вдалося розповсюдити серед «своїх» новий сценарій. Всі учасники, згідно з планом Б, купили по одній великій цукерці на паличці та пішли розглядати вітрини магазинів з 17.58 до 18.02 недалеко від тієї залізної пальми. Згодом зібралися біля відділення солодощів і питали у продавців: «Скажіть, будь ласка, скільки потрібно з'їсти таких цукерок, щоб потовстішати на 7 кілограм?». За підрахунками, в акції взяло участь більше 70-ти людей.

Флешмобери – люди реальності, люди дії, для них Інтернет – це не все життя, а всього лише те, для чого він і був створений, – засіб зв'язку. Всі сценарії акцій виконуються вчасно, з точністю до секунд. Така стихійна злагоженість абсолютно не характерна для інших молодіжних організацій. Молоді люди, здатні на таку організованість, – це, крім того, цінність на ринку праці, і не випадково флешмобери справляють враження успішних, благополучних і впевнених у завтрашньому дні молодих людей. Давайте приєднаємось до них!

Анастасія ЛАВРІНЧУК

## ТАЙМ-АУТ

## ГАЙДА ПОДОРОЖУВАТИ «ФЕСТИВАЛЬНОЮ» УКРАЇНОЮ!

Осінь пора – це ще не привід сидіти вдома. Осінь 2012 року також багата на різні фестивалі. Всі вони пропонують нам різний спектр розваг. Тому не поспішайте ховати свої валізи і гайда подорожувати «фестивальною» Україною!

З 6 до 9 вересня у місті Чернівці традиційно відбувся III Міжнародний поетичний фестиваль «MERIDIAN CZERNOWITZ». CZERNOWITZ – назва австрійських Чернівців. Цього року учасниками фестивалю стали відомі та цікаві поети з Німеччини, Австрії, Швейцарії, Великобританії, США, Нідерландів, Польщі, Румунії, Росії, України. У цей час у місті можна було відвідати різноманітні літературні читання, лекції, презентації книг та поетичних збірок, театральні перформенси. Ініціатива проведення фестивалю належить поету, публіцисту, радіожурналістові Ігорю Померанцевому, письменнику Юрію Андруховичу, поету та прозаїку Сергію Жадану, правозахиснику, громадському діячеві Йосифу Зісельсу, кандидату історичних наук Сергію Осадчуку.

Джазовий фестиваль «Live in blue bay», що відбувся 6-9 вересня у м. Коктебель АР Крим, – це єдиний в Україні некомерційний фестиваль джазової музики. Протягом чотирьох днів на двох сценах виступило більше 120 музикантів з країн СНД і Європи. Кожен концерт закінчувався джем-сейшном, у якому професійні джазмени показували майстерність імпровізації. Хедлайнером «Live in blue bay-2012» став російський музикант Андрій Макаревич.

14 - 16 вересня у місті Феодосія відбувся другий щорічний фестиваль «WineFeoFest». На ньому були представлені найкращі традиції виноробів з усього світу. Фестиваль намагається обмежуватися звичайною дегустацією хорошого вина, «WineFeoFest» – це справжня феєрична шоу-програма з безліччю сюрпризів та подарунків.

21-23 вересня у місті Кам'янець-Подільський «відгримів» антикомерційний арт-фестиваль «Республіка», що являє собою феєричне шоу сучасного вуличного мистецтва на території старої фортеці та старого міста. Головне завдання фесту – перетворити занедбані будинки міста у ху-

дожне надбання. Фестиваль тривав 3 дні, 3 сцени зібрало близько 50 кращих рок-гуртів.

4-7 жовтня відбувся Другий міжнародний фестиваль "Книжковий Арсенал" (Київ), що є проектом Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький Арсенал». Його можна назвати справжньою подією для любителів літератури. Безліч різноманітних книг, цікаві зустрічі та насичена програма не залишить байдужим нікого. Мета фестивалю – вийти за межі стереотипів, здивувати та зацікавити світом книг у гармонійному поєднанні з іншими видами мистецтва.

17-31 жовтня Львів запрошував на V Міжнародний фестиваль органної музики "Діапазон". Фестиваль дарує можливість відчувати всю красу мелодій від найвідоміших музикантів з усього світу. "Діапазон" відроджує традиції та зберігає за містом звання "центру органної музики". За традицією, "Діапазон" щороку проходить у Львівському будинку органної та камерної музики.

UA/PLALTERNATIVE MUSIC MEETINGS – це своєрідна платформа спілкування, обміну досвідом та пошуком натхнення для



колективів з музичного андеграунду. На сцені з року в рік виступають відомі, цікаві, талановиті, альтернативні групи з Польщі й України. Одним з головних елементів фестивалю є конкурс для українських музичних колективів. Фіналістів оберуть українські користувачі за допомогою онлайн-голосування, а переможця – міжнародне журі, під час проведення конкурсу в Києві.

Підготувала Влада ГОНГАЛО,  
фото Миколи ТИМЧЕНКА

## ПАЛІТРА

## КЛЮЧ ДО ВИШУКАНОСТІ ВЛАСНИМИ РУКАМИ

Кожна дівчина неповторна і прекрасна. «Краса врятує світ» – відомий всім афоризм Федора Достоєвського. Але інколи буває так важко підкреслити свою привабливість! Вдало підібрана прикраса – це ключ до вишуканості та неземної сяючої краси.

Мальвіна Прокоп'юк – випускниця Острозької академії, своїм незвичним хобі і кропіткою працею допомагає іншим дівчатам «рятувати світ», виготовляючи гарні прикраси. Мальва є досить цікавою і яскравою особистістю, має безліч талантів і захоплень. Пропоную вам дізнатися про неї більше.

– Мальво, розкажи нам трішки про себе.

– Цього року закінчила гуманітарний факультет Острозької академії, спеціальність «Культурологія». Родом я із міста Володимира-Волинського, зараз проживаю і працюю у Львові, а також здобуваю другу вищу освіту за спеціальністю «Англійська мова та література» у рідному університеті. Займаюсь музикою, грою на гітарі, фортепіано, співами, плаванням та виготовленням прикрас ручної роботи.

– У тебе дуже незвичайне ім'я. Як люди, зазвичай, реагують на нього? Як тебе звикли називати друзі та близькі?

– По-різному буває. Найчастіше, під час знайомства люди дивуються і кажуть, що ім'я гарне та незвичне, також нерідко чую фрази на зразок: «Ти що, серйозно? Не жартиуй! Як тебе насправді звать?» Друзі називають скорочено – Мальва, рідні, зазвичай, використовують повне ім'я.

Був веселий випадок, пов'язаний з моїм іменем, ще у школі. Подруга телефонувала на стаціонарний телефон, та потрапила не до мене, запитавши: «А Мальвіно можна?» У відповідь почула: «А Буратіно Вам не треба?» ☺

– Ти захоплюєшся виготовленням прикрас...

– Виготовлення прикрас є одним із моїх хобі. Інколи можу півдня просидіти з пластиком у руках під яскравим світлом настільної лампи. Це непоганий спосіб відволіктись, втілити свої креативні ідеї, трішки підзаробити. Та, мабуть, найбільше мене приваблюють у цьому задоволені обличчя клієнтів.

– Скільки часу тобі потрібно для створення однієї прикраси?

– Це залежить від складності виконан-

ня. Переважно на одну пару сережок витрачаю 1-2 години.

– Чи існують деталі, які зробити буває найскладніше?

– Складно зробити дублікат якоїсь прикраси, кожна прикраса є неповторною. Також непросто виконувати дрібні деталі, які потребують особливої зосередженості.

– Якою була твоя найперша прикраса? Що підштовхнуло тебе взятися за це приємне й водночас кропітке заняття?

– Першою прикрасою були сережки «ромашки», які на останньому етапі виготовлення (запиканні) я вдало спалила у духовці ☺

Підштовхнули мене до цього заняття роботи однієї хорошої знайомої зі Львова. Передивилася багато робіт, багато про це читала в Інтернеті і подумала: а може й мені спробувати?

– Що тебе, зазвичай, надихає на створення цих чудових виробів?

– Найбільше надихають хороший настрій, ідеї близьких людей, а також роботи професійних майстринь.

– Як ти ставишся до робіт на замовлення?

– Позитивно, завжди рада вислухати Ваші ідеї та побажання. Звертайтеся. ☺



– Вироблення прикрас – це не єдине твоє захоплення. Як відомо, ти була солісткою рок-гурту «Alte Eris». Скажи, яке місце в твоєму житті займає музика? Чи маєш якісь перспективи на майбутнє?

– Так, певний час я поєднувала ці захоплення. Гурт припинив своє існування у 2011 році, та музикою я продовжую займатись. Рік тому почала вчитись грі на гітарі, зараз вдосконалююсь у цьому напрямі. Також продовжую займатись вокалом.

– Що побажеш читачам газети «Острозька Академія»?

Бажаю завжди розвиватись та самовдосконалюватись, мати достатньо часу для справ, які вам насправді подобаються. Беріть усе від студентських років! Хорошого Вам настрою і щирих усмішок!

Розмовляла Влада ГОНГАЛО



# літній етюд



## ЛІТНІЙ ЕТЮД

Сонце встеляє землю яскравим світлом, що міниться кольорами усмішок людей, які ступають на жовте простирadlo дня. Полудень. Вітряно. Запах повітря такий свіжий тут, у тихому куточку дитсадка, де дитинка катається на каруселі. Дитя так гарно сміється, дзвінко і ясно, як співають пташки весною, коли народжується життя. Такий щирий сміх і такий сумний дідусь. Він сидить поряд, біля. Дідусь так мріяв про онука – і ось він з ним. Запускає малого у політ все знову і знову, думками поринаючи у світ, де загубилось його життя. Навколо дідуса зринають спогади, і по колу... Серед миготіння сонячних зайчиків з'являються дві постаті: юнка і хлопчина. Він – молодий, сильний, тримає її таку волевільну в обіймах. Завжди, здається, так тримав. Вітер розсипає їхні обійми на зморшкуваті долоні дідуса. Такі для нього потрібні обійми. Він ловить руками неслухняні кучері її білявого волосся, тої юнки, що запалила зорю, і ще зорю. Так народився новий світ, який ще витворить себе. Сумний. Він тепер вічно сумний, мій молодий дідусь, бо вже не побачить той світ Післязавтра. Десь зі співу пташок, а може, зі сміху дитини, вивільняється мелодія. У ній – мій м'ятежний дідусь. Ні, його там нема, в мелодії майбутнього. Як?

Його малий онук. Ось він читає про великого корабля, так кумедно, літери, здається, навмисне тікають від нього, а ось він уже мчить на велосипеді. Ще мить – і він впаде, але велика і тепла дідусева рука підхопить і покладе його в сон. Діти так гарно сплять. Безтурботно. Паморочиться в голові. Думки стомлюють. Життя старішає тут, у тихому куточку дитсадка. Яке воно?

Дитинка все кружляє і кружляє на невтомній каруселі. Дідусь сидить нерухомо, безшумно. Навіщо турбувати рух? Весь світ, що його маля може охопити поглядом, перетворюється на зеленаво-блакитний рухливий простір. Образ дідуса, ледь помітний дитині, яка вже так далеко від нього: вона десь там, у майбутніх літніх грозах, у сніжних заметілях, у пахучому вишневому цвіті. Він ще матиме життя, його онук...

Сонце встеляло землю яскравим світлом,  
вітер розганяв літню спеку...

Я бачила:

йому просто не вистачило сонця,  
щоб освітити його холодні легені,  
які зникли у водах мутної річки,  
там, де на дні повзають комахи,  
що живляться людськими клітинами,  
які викидає за борт капітан корабля,  
котрий пливе до рук маленького хлопчика,  
який кружляє навколо дідуса,  
котрий загубив життя у бездонній прірві,  
що забрала його тіло туди,  
де впала дитяча сльоза.

Олександра БЛОНСЬКА



Вирву клаптик папери з ночі,  
Витру очі від сліз вчорашніх  
Й запишу я життя охоче  
По-новому... Хай падають башти,  
Хай дивуються люди навколо  
І ховають від сорому погляд.  
Кожен свій... А я знову і знову  
Починатиму себедогляд.  
І не будуть вже зорі повіті,  
Місяць спати піде без ціпунку,  
Я ж зберу усі радості миті  
І повішу над ліжком в пакунку.  
Себеспокій втамується в душу,  
Зацвітуть у саду орхідеї.  
Відтепер я по-іншому мушу  
Новий ритм задавати ідеї.

Трояндоквітню розпочався день,  
В душі Бетховен прозвучав, як завше.  
Хтось під вікном із нотами пісень  
Схотів життя розвеселити наше.  
Комусь не шкода лічених хвилин,  
Йому, мабуть, немає що втрачати,  
Він ходить світом, наче блудний син,  
Усе, що вміє, – з ніжністю співати.  
Ранковий проблиск ще одного дня  
Із Вічністю підтримує розмову;  
Життя іде... Що мить – то все життя...  
Мелодія звучить все знову й знову...

Вишневим соком нафарбую губи,  
Начеплю зорі замість намистин,  
Піду ховати від людей листи,  
Бо запах їх колись мене погубить.  
У них – весь ти і я наполовину,  
Наші думки і пуп'янки надії.  
Мені якось не віриться самій,  
Що їх вмирати в самоті покину.  
А нас колись єднало почуття,  
Фантазією вимріяне, й досі  
Сліди від згадок на морозі босі  
Танцюють під мелодію життя.  
Тепер тебе тобою не назвеш  
І якось марно вже мене гукати.  
Мабуть, рокам набридло нас чекати,  
Минуле, бач, понаставляло меж.  
Листи – одне, а ми – то зовсім інше,  
У душах, певно, ще вогонь горить.  
Колись при зустрічі сльозою стане мить,  
Та не кохані будемо з тобою.

\*\*\*  
Колишні люди випили мене,  
Як склянку недешевого мартіні.  
За все хороше, почасти, сумне  
І стали спогадом, праобразами тіні.  
У хмарах бачу блиск нових очей,  
Минуле вже не хоче повертатись,  
Життя з реальним вибором речей  
Бажає хоч сьогодні розпочатись.  
Та з кожним днем «сьогодні» прагне  
«завтра»,  
Тремтить струна на берегах душі,  
Ніяк не згасне в серці клята ватра.  
Люди колишні, але не чужі...

\*\*\*  
Замальовую пензлем територію своєї душі,  
Вимикаю світло в очах  
На момент, поки спатиму у нашій кімнаті,  
Час від часу переглядаючи ролики з уже  
пережитого.  
Художника народжую в собі  
для викрійки нового непочатого.  
Засоромлено-зрадливо  
вкриваюся ковдрою-спогадозгадкою.  
Сьогодні третьодень мого охудожнення.  
Себесамой...

### З ДУШЕЮ НАОДИНЦІ

З душею гомоніли ми не раз,  
Сиділи і вдивлялися у простір.  
Так непомітно коливався час,  
Щоразу насміхаючись із нас.  
Він розумів, що ми у нього гості.

Слабкий туман ховав наші обличчя,  
В руках остиг іще вчорашній чай.  
Пливли думки кудись в Середньовіччя,  
Минаючи заплутані узбіччя,  
І потрапляли у прекрасний рай.

Сиділи ми і слухали життя,  
Що нам співало тиху колицкову,  
І дивувались з ницого буття,  
Що зневажає наші почуття,  
Сиділи і вели собі розмову...

### ДЖЕРЕЛО-ЛЮБОВ

Ковтає руки скляне джерело  
І б'є у серці жмут людського щастя,  
Воно колись по-справжньому жило,  
Але, на жаль, злягло.  
Кричить каміння, в грудях в'ється страх,  
Скрегоче крок, закривши корком чобіт.  
І плине в даль із відблиском в очах,  
Як в небо птах.  
Курличе сонно в жилах мертва кров,  
З камінням поєднавшись вже навіки.  
Я ще прийду до тебе знов і знов,  
О джерело-любов!

Олена ЛІСНИЧА

Якщо ти звик перетворювати  
буденні речі у щось значуще та  
заримовувати яскраві моменти,  
якщо тобі хочеться наповнити  
увесь світ ліризмом, а твоє вну-  
трішнє «я», виражене в метафо-  
рах і символах, хоче, щоб його  
хтось почув, принось свої поезії  
у відділ зв'язків з громадськістю  
і найкращі з них будуть опубліко-  
вані у рубриці «Літ.Ера».

З повагою  
редактор Юлія Яручик

**Засновник:**  
ректорат Національного університету  
"Острозька академія",  
Братство спудеїв

Газету зареєстровано 1.09.1997

Вул. Семінарська, 2,  
м. Острог, Рівненська обл.,  
тел.: 2-34-96

Свідоцтво про реєстрацію:  
серія РВ № 197

**Редактор газети:** Юлія Яручик  
**Коректор:** Світлана Федорчук  
**Верстка газети:** Катерина Олексійчук

Оригінал-макет підготовлено  
в РВВ НаУОА

Видавець СПД Свиначук Р. В.  
Свідоцтво РВ № 27 від 29 липня 2004 року,  
пр. Незалежності, 151, м. Острог,  
Рівненська обл., 35800, тел. 8 (067) 771-28-70

Наклад 500 примірників